

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Redogörelse
för
Högre Allmänna Läroverket
i
Vänernborg
Läsåret 1912—1913.

INNEHÅLL:

1. Årsredogörelse.
2. Inträdesfordringar och bortval av ämnen i ringarne III och IV.
3. Uppgifter för frivilliga självstudier.
4. Redogörelse för sparkasseverksamheten vid läroverket.
5. Ordning vid årsexamen den 9 Juni 1913.

REDOGÖRELSE

FÖR

Högre Allmänna Läroverket

i

Vänernborg

Läsåret 1912—1913.

VÄNERSBORG 1913
VÄNERSBORGS BOKTRYCKERI (FRITZ BERG)

A. Undervisningen.

1. **Höstterminen** började med inträdes- och flyttningsprövningar den 26 augusti och med allmänt upprop torsdagen den 29 augusti kl. 5 e. m., varpå den egentliga undervisningen tog sin början den 30 augusti kl. 8 f. m. och slutade den 19 december kl. 10,³⁵ f. m. Avslutningen ägde rum den 21 december.

Vårterminen började fredagen den 10 januari och kommer att sluta den 9 juni. Upprop ägde rum den 10 januari kl. 5 e. m.; undervisningen tog sin början den 11 januari kl. 8 f. m. och är ämnad att fortgå till den 6 juni kl. 10,³⁵ f. m.

Ledighet från undervisningen har lämnats för hela läroverket:

a) under höstterminen: hela dagarna den 26 och 28 oktober samt 3 timmar den 6 november. b) under vårterminen: en halv dag den 3 februari för idkande av vinteridrott, hela dagarna den 17 och 18 februari samt 3 timmar den 5 maj för högtidlighållande av hundraårsdagen av Kungl. Gymn. Centralinstitutets grundande.

Månadslovdagarna för klasserna 4—6 och gymnasiet hava i lagstadgad ordning givits och använts.

Under 1 dag före skrivningarna till student- och realskolexamen åtnjöto lärjungarna i ring IV och klass 6 fullständig ledighet.

Fredagen den 11 april hade lärjungarna ledighet från de två sista lektionstimmarerna med anledning av f. d. adjunkt A. G. Bergmans begravning.

2. Till gemensam morgonbön, som förrättats omväxlande av pastor C. Strandell och av adjunkten i kristendom i närvaro av rektor, hava lärjungarna samlats kl. 7,⁴⁵ f. m. Första söndagen i varje månad har skolgudstjänst hållits i högtidssalen. Övriga sön- och helgdagar har en femtedel av läroverkets lärjungar i tur och ordning bevistat högmässogudstjänsten i stadens kyrka. De lärjungar, som beretts till konfirmation, hava undervisats av adjunkten Wetterlundh.

Undervisningen i de obligatoriska läroämnena samt i välskrivning, teckning och gymnastik har varit förlagd till kl. 8—10,³⁵ och 12—3,³⁰. Den frivilliga undervisningen i franska i sjätte klassen har meddelats fredagar 12—12,⁴⁵ och lördagar 2,⁴⁵—3,³⁰, i femte klassen onsdagar 1,⁵⁰—2,³⁵ och fredagar 12—12,⁴⁵, i instrumentalmusik tisdagar och fredagar kl. 5,³⁰—7 e. m. Frivilliga laborationer i kemi för III realringen hava ägt rum måndagar kl. 2,⁴⁵—3,³⁰ e. m.

Under tiden från och med den 30 augusti till och med den 11 september, då skjututbildningsövningarna försiggingo, var lästiden för gymnasiet och klass 6 begränsad till 8—9,⁴⁰ alla dagar, sammanlagt 12 timmar i veckan.

3. Antal lärotimmar i veckan för läsämnenena under höstterminen 1912.

1	2	3	4	5	6	7	
Avdelningar och linjer	Närv. lärjungar under höstterminen	T i m m a r				S u m m a	A n m ä r k n i n g a r.
		Skilda	Gemensamma för		läri. från av- delning ä olika linjer		
			läri. från av- delning ä samma linje	läri. från av- delning ä olika linjer			
1	15	24	—	—	24		
2	19	26	—	—	26		
3	21	27	—	—	27		
4	29	28	—	—	28		
5	22	30 ¹⁾	—	—	30	¹⁾ Därav frivillig franska 2 t.	
6	3	30 ¹⁾	—	—	30	²⁾ 1 t. eng., 1 t. fysik, 2 t. kemi, 7 t. matem.	
R. I	12	11 ²⁾	—	17	28	³⁾ 6 t. latin, 5 t. matematik.	
L. I	11	11 ³⁾	—	(17)	11	⁴⁾ 1 t. eng., 2 t. fysik, 2 t. kemi, 6 t. matematik.	
R. II	12	11 ⁴⁾	—	18	29	⁵⁾ 6 t. latin, 4 t. matematik, 1 t. fysik.	
L. II	14	11 ⁵⁾	—	(18)	11	⁶⁾ 6 t. matematik, 4 t. fysik, 2 t. kemi, 2 t. engelska.	
R. III	12	14 ⁶⁾	—	17	31	⁷⁾ 7 t. grekiska.	
L. III A	3	7 ⁷⁾	9 ⁸⁾	(17)	16	⁸⁾ 6 t. latin, 2 t. fysik, 1 t. engelska.	
L. III B	6	5 ⁹⁾	(9)	(17)	5	⁹⁾ 4 t. matematik, 1 t. engelska.	
R. IV	14	15 ¹⁰⁾	—	16	31	¹⁰⁾ 6 t. matem., 4 t. eng., 3 t. fysik, 2 t. kemi.	
L. IV A	5	7 ⁷⁾	10 ¹¹⁾	(16)	17	¹¹⁾ 6 t. latin, 2 t. eng., 2 t. fysik.	
L. IV B	6	5 ¹²⁾	(10 ¹¹⁾	(16)	5	¹²⁾ 5 t. matematik.	
Summa	204	262	19	68	349		

4 a. Läro- och läseböcker.

* Utmärker sådana böcker, som antingen tillhandahållas av läroverket eller, utan att vara direkt påbjudna, av lärjungarna i allmänhet användas.

Kristendom.

	Klass o. ring		Klass o. ring
Svenska bibeln	1—IV	<i>Lundin</i> , Bilder ur kyrkans historia	6
Svenska psalmboken	1—6	<i>Lövgren-Levin</i> , Kyrkohistoria	I, II
Katekesen, Östrands ed.	4, 5	<i>Lövgren</i> , Kyrkohistoria	III, IV
<i>Norlén och Lundgren</i> , Biblisk historia 1—3, 5		<i>Ahlberg</i> , Religionshistorisk översikt... ..	II, III
<i>H. Anderson</i> , Den kristna tros- o. sedeläran	1—3	<i>Ullman</i> , Religionslära	II—IV
<i>Herner</i> , Israels historia	4	* <i>Levin</i> , Ur Kyrkohistoriens källor... ..	6, I—IV

Modersmålet.

<i>Kabner och Victorin</i> , Rättskrivningslära 1—5	¹⁾ <i>Hedin</i> , Från pol till pol	4—IV
<i>Beckman</i> , Språklära	<i>Steffen</i> , Svensk Litteraturhistoria I, II, III, IV	
<i>Rebbe</i> , Svensk språklära	<i>Lindvall</i> , Läsebok för första klassen	1
<i>Rebbe och Fischer</i> , Exempelsamling ...	<i>Fagerlund-Lindqvist</i> , Ur svensk diktning 2	

	Klass o. ring
<i>Heidenstam</i> , Svenskarna och deras hövdingar.....	2, 3, 4
<i>Runeberg</i> , Fänrik Ståls sägner	2, 3
<i>Tegnér</i> , Fritiofs saga	5
<i>Snoilsky</i> , Svenska bilder	4
<i>Tidner</i> , Övningar i uppsatsskrivning ...	6
<i>Lindvall</i> , Svensk läsebok	6

	Klass o. ring
* <i>Steffen</i> , Isländsk och fornsvensk litteratur	I
<i>Laurin</i> , Dansk och norsk läsning.....	II—IV
* <i>Lundell och Noreen</i> , Svensk vitterhet	6, I, II
* <i>Steffen</i> , Översikt av svenska litteraturen	II, III, IV
* <i>Bergström</i> , Främmande lyror	III

Latin.

<i>Tessing</i> , Skolgrammatik	I—IV
<i>Liljeblad</i> , Latinsk läsebok	I
<i>Cæsar</i> , De bello gallico, ed. Häggström-Boëthius	II, IIj
<i>Livius</i> , ed. Törnebladh	III, IV
<i>Ovidius</i> , ed. Risberg o. Törnebladh... ..	II, III

<i>Horatius</i> , ed. Fahlcrantz	IV
* <i>Lindroth</i> , Romerska antikviteter	IV
* <i>Bergstedt</i> , Mytologi	III, IV
* <i>Cavallin</i> , Latinskt lexicon.	
„ Latinskt skollexicon.	
* <i>Salenius</i> , Latinsk-svensk ordbok.	

Grekiska.

<i>Löfstedt-Sillén</i> , Grammatik	III, IV
<i>Mellén och Lundqvist</i> , Grekisk läsebok	III, IV

<i>Mellén och Lundqvist</i> , Elementarbok ...	III
<i>Homerus</i> , Odyssén, ed. Knös	IV

Tyska.

<i>Calwagen-Nordgren</i> , Elementar- och läsebok.....	1—4
<i>Hjorth</i> , Grammatik	2—6, I—IV
<i>Hjorth</i> , Övningsbok till den Tyska grammatiken	4, 5
<i>Hjorth och Heuman</i> , Tyska skrivövningar och brev	6
<i>Rodhe</i> , Talövningar	I
<i>Auerbach</i> , Elementarkurs i tysk handstil	6
<i>Rodhe och Kröger</i> , Läsebok	4, 5
<i>Pederzani-Weber</i> , Auf rauhen Pfaden ...	6
<i>Berthold</i> , Lustige Gymnasialgeschichten	I

<i>Hebbel</i> , Eine Nacht im Jägerhause, ed. Rodhe.....	5
Moderne erzählende Prosa, ed. Rodhe... ..	II
<i>Heine</i> , Die Harzreise, ed. Rodhe	III
<i>Budde</i> , Blätter aus meinem Skizzenbuch	IV
<i>Budde</i> , Krambambuli und andere Gesellschaften, ed. Rodhe	IV
* <i>Liliencron</i> , Zehn ausgewählte Novellen	IV
<i>Die Woche</i>	III, IV
<i>Goodwin</i> , Skriftliga uppgifter för mogenhetsexamen	III, IV
<i>Hoppe</i> , Tysk-svensk ordbok, skoluppl.	
<i>Hoppe</i> , Svensk-tysk ordbok, skoluppl.	

Engelska.

<i>Hammarberg och Zetterström</i> , Grammatik	4—6, I, II, R. III
<i>Mathesius</i> , Skolgrammatik.....	R. IV
<i>Elfstrand</i> , Elementarbok	4, 5
<i>Jespersen-Rodhe</i> , Engelsk läsebok för realskolan	5, 6
<i>Calwagen-Lindqvist</i> , Översättningsövningar.....	5, 6, I, II
<i>Calwagen</i> , Översättningsövningar ...	R. IV

<i>Rodhe</i> , Talövningar	6, I
<i>Synge</i> , Great Deeds in English History, ed. Kock-Thorn	I, II
<i>Chas, Baker</i> , The ABC Guide to London	I, II,
<i>Massey</i> , In the Struggle of Life, ed. Afzelius.....	R III, R IV
<i>Falk</i> , Ordlista till Massey.....	I, II, R III
<i>Behm</i> , Läsebok	III,
„ Anmärkn.o. Ordlista till ovanst.	IV

	Klass o. ring		Klass o. ring
<i>Doyle</i> , Memoirs of Sherlock Holmes.		<i>Beasley</i> , Writing for Reading. Jack,	
Newnes.....	R. IV	London.....	6, R. IV
<i>Kipling</i> , Mowgli Stories, ed. Lindgren	L. IV	<i>Björkman</i> , William Shakespeare, Bon-	
<i>Werner</i> , Engelske Sange og Recitati-		nier.....	R. IV
oner. Michaelsen, Köbenhavn... R. III, IV		<i>Lindgren</i> , Engelsk-svensk ordbok. Skoluppl.	
<i>Marryat</i> , The Children of the new		<i>Wenström-Harlock</i> , Svensk-engelsk ordbok.	
forest, ed. Stange	L. III	Skoluppl.	

Franska.

<i>Bödtker och Höst</i> , Lärobok i Franska,		<i>Wijkander</i> , Recueil de Poésies francai-	
ed. Malmberg	5, 6	ses. 2 uppl.	IV
<i>Ploetz</i> , Elementarbok, översättn. och		<i>Phare</i> , Plan et Guide de Paris. Petite	
bearb. av Pettersson och Schulthess	II—IV	Edition. Pharus Verlag. Berlin II, III, IV	
<i>Ploetz</i> , Elementarbok, bearb. av C. Löf-		<i>Schulthess</i> , Fransk-svensk ordbok.	
ving. 7 uppl.	II	<i>Klint</i> , Fransk-svensk ordbok.	
<i>Edström</i> , Kortfattad fransk språklära .	III	<i>Dalin</i> , Fransk-svensk ordbok.	
<i>Halévy</i> , L'Abbé Constantin, ed. Edström	III		
<i>Augé-Petit</i> , Historie de France. Cours			
Elémentaire. Larousse. Paris ...	III, IV		

Historia.

<i>Grimberg</i> , Sveriges, Norges och Dan-		<i>Boëthius</i> , Kulturhistorisk översikt av forn-	
marks historia för realskolan	1—5	tidens och medeltidens allmänna hi-	
<i>Odhner-Hildebrand</i> , Fäderneslandets hi-		storia	I
storia för gymnasiet	II—IV	<i>Hildebrand</i> , Stats- och samhällskunskap	
<i>Hildebrand</i> , Svensk stats- och sam-		för gymnasiet	IV
hällskunskap för realskolan	6	<i>Rydfors</i> , Historisk läsebok	1, 2
<i>Pallin-Boëthius</i> , Allmän historia för real-		<i>Estlander</i> , Allm. hist. i berättelser.....	3—5
skolan.....	3—6	* <i>Ekmark</i> , Läsebok till svenska historien	3—5
<i>Pallin-Boëthius</i> , Nyare tidens hist. ...	II—IV	* <i>Ekmark</i> , Läsebok till allm. historien	II—IV
<i>Montelius och Hildebrand</i> , Kulturhistorisk			
översikt av forntidens och medeltidens			
svenska historia	I		

Geografi.

<i>Carlson</i> , Skolgeografi, förra kursen ...	1—5	* <i>Fehr</i> , Geografisk läsebok.	
<i>Carlson och Fagerlund</i> , Skolgeografi,			
andra kursen	6, I, II		

Filosofisk propedeutik.

<i>Sjöberg och Klingberg</i> , Logik	III—IV	<i>Carlson och Steffen</i> , Psykologi	III—IV
--	--------	--	--------

Matematik.

<i>Berg</i> , Räknelära för de allm. läroverken		<i>Möller, Larsson och Lundahl</i> , Lärobok	
och flickskolor, omarb. av Hagström	1—2	i räkning för realskolan	3—6

	Klass o. ring		Klass o. ring
<i>Möller</i> , Algebra	5, I—IV	<i>Josephson</i> , Rymdgeometri	R. III—IV
<i>Asperén</i> , Geometri	4—IV	<i>Collin</i> , Analytisk geometri	R. III—IV
<i>Hagström</i> , Proportionslärans tillämpning på plangeometrien	I—IV	Logaritmtabeller av <i>Lindman</i> och <i>Mebius</i>	R. III—IV
<i>Tham</i> , Planimetrien	I—IV	* <i>Hellgren</i> , Metoder för lösn. av geom. probl.	R. IV
<i>Eurenus</i> , Trigonometri	R. III, R. IV	*Problemsamlingar.	
<i>Ericsson</i> , Trigonometri	R. II, L. IV		

Biologi.

<i>Boas-Haij</i> , Lärobok i djurrikets naturalhistoria	1—5	<i>Lindman</i> , Botanikens första grunder... ..	4—6
<i>Fischer</i> , Människokroppen och dess vård	6	<i>Forssell-Skårman</i> , Lärobok i botanik... ..	I—IV
<i>Almquist-Andersson</i> , Lärobok i zoologi II—IV		<i>Krok och Almquist</i> , Svensk flora, I	3—5
<i>Bohlin</i> , Lärobok i biologi för realskolan, II. Botanik	2, 3		

Fysik.

<i>Almquist och Otterborg</i> , Lärobok i naturkunnighet, II	4—6	<i>Sohlberg</i> , Astronomi	6, I
<i>Moll</i> , Lärobok i fysik	R. I—R. IV	<i>Sundberg</i> , Mekanik	R. IV
<i>Moll</i> , Lärobok i fysik, förkortad upplaga	L. I—L. IV	*Problemsamlingar i fysik	R. III—R. IV

Kemi och geologi.

<i>Almquist-Otterborg</i> , Lärobok i naturkunnighet II:2. Magnetism, elektricitet, kemi	6	<i>Abenius</i> , Oorganisk kemi	R. I—R. III
<i>Johansson och Magnusson</i> , Kemi och geologi för realskolan. Häfte I o. II	5	<i>Kempe</i> , Oorganisk kemi	R. IV

4 b. Lärokurser.

Första klassen.

- KRISTENDOM, 3 t. Biblisk historia (1 t.): gamla testamentet. Den kristna tros- och sedeläran (1 t.): sid. 1—58. Bibelläsning (1 t.) i anslutning till bibliska historien och den kristna tros- och sedeläran samt dessutom 1:sta Mosebok. Valda psalmverser. — *Wetterlundh*.
- MODERSMÅLET, 5 t. Läsning av Lindwalls läsebok för första klassen jämte reproduktionsövningar; sagoberättande; övningar att urskilja de viktigaste ordklasserna och satsdelarna; rättstavningsövningar. — *Mannfelt*.
- TYSKA, 6 t. Första avdelningen i elementarboken jämte motsvarande delar av formläran; talövningar såväl i anslutning till texten som med ledning av planscher. — *Mannfelt*.
- HISTORIA, 2 t. Berättelser ur Nordens guda- och hjältesaga samt äldre historia med stöd av den antagna läseboken; fäderneslandets historia under forntiden och medeltiden intill år 1319. — *Mannfelt*.

- GEOGRAFI, 2 t. Världsdelar och världshav efter globen jämte korta upplysningar om jordens form och rörelse; övningar att förstå och använda kartan; Sveriges geografi utförligare, Norges geografi och översikt av den Skandinaviska halvöns; Finland och Ryssland. — *Mannfelt*.
- MATEMATIK, 4 t. Aritmetik: De fyra räknesätten med hela tal; någon övning i räkning med decimalbråk. Huvudräkning. — *Rosén*.
- BIOLOGI, 2 t. Det allmännaste av läran om människokroppen; undersökning av några växter; exkursioner. — *Rosén*.

Andra klassen.

- KRISTENDOM, 3 t. Biblisk historia: nya testamentet, berättelserna 1—40. Den kristna tros- och sedeläran: sid. 61—120. Bibelläsning: Markus' evangelium. En översikt av kyrkoåret samt en kort framställning av svenska kyrkans gudstjänstordning. Valda psalmer. — *Wetterlundh*.
- MODERSMÅLET, 5 t. Läsning av Heidenstams Svenskarna och deras hövdingar I samt första delen av Fänrik Ståls sägner. Reproduktionsövningar, muntliga och skriftliga; sagoberättande samt framsägning av inlärd stycken i bunden form; fortsatt behandling af ordklasser, satsdelar och satser; rättstavnings- och interpunktionsövningar. — *Wetterlundh*.
- TYSKA, 6 t. Andra avdelningen av elementar- och läseboken jämte motsvarande delar av formläran; talövningar såväl i anslutning till texten som med ledning av planscher; hör- och skrivövningar. — *Wetterlundh*.
- HISTORIA, 3 t. Fäderneslandets historia 1319—1611 jämte huvuddragen av Norges och Danmarks historia under samma tid. Berättelser ur Greklands och Roms saga och historia. — *Wetterlundh*.
- GEOGRAFI, 2 t. Öst- och Mellaneuropa. — h. t. *Wendbladh*. *Fahlström*. — v. t. *Wendbladh*.
- MATEMATIK, 5 t. Aritmetik: läran om decimalbråk avslutad och repeterad. Av allmänna bråk addition, subtraktion och multiplikation. Metersystemet. Huvudräkning. — *Rosén*.
- BIOLOGI, 2 t. Zoologi: däggdjuren. Botanik: blomväxternas yttre organ: exkursioner. — *Rosén*.

Tredje klassen.

- KRISTENDOM, 3 t. Biblisk historia: nya testamentet, berättelserna 41—68. Den kristna tros- och sedeläran: sid. 123—155. Bibelläsning: Apostlagärningarna jämte kap. 1—7 av Matteus' evangelium. I sammanhang med bibliska historien och bibelläsningen en kort framställning av Palestinas geografi och det israelitiska folkets seder och bruk. Valda psalmer. — *Haller*.
- MODERSMÅLET, 6 t. Läsning av Svenskarna och deras hövdingar; Fänrik Ståls sägner, reproduktionsövningar, smärre uppsatser, utarbetade på lärorummet; framsägning av inlärd dikter; form-, sats- och interpunktionslära i förening med satsanalys; substantivet, verbet, konjunktioner och satslära läxvis; rättstavnings- och interpunktionsövningar. — *Rånge*.

- TYSKA, 6 t. Tredje avdelningen av elementar- och läseboken; det viktigaste av formläran genomgången; behöfliga delar av syntaxen i anslutning till den lästa texten; talövningar samt muntliga och skriftliga tillämpningsövningar. — *Ewerth*.
- HISTORIA, 3 t. Fäderneslandets historia 1611—1718; allmän historia: forntiden efter läroboken samt Estlanders läsebok. — *Rånge*.
- GEOGRAFI, 2 t. Sydeuropa samt Brittiska öarna efter läro- och läseboken; översikt av Europa. — h. t. *Wendbladh*. *Rosén*. — v. t. *Wendbladh*.
- MATEMATIK, 5 t. Aritmetik: läran om bråk avslutad och repeterad; tillämpningsuppgifter. Enkel reguladetri och lättare procent- och ränteproblem. Huvudräkning. Geometri: förberedande mätningar och konstruktioner; de enklaste geometriska figurerna. — *Rosén*.
- BIOLOGI, 2 t. Zoologi: fåglar och kallblodiga ryggradsdjur. Botanik: de högre växternas yttre organ, undersökning av levande växter jämte växtbestämning efter flora, exkursioner, växtinsamling. — *Rosén*.

Fjärde klassen.

- KRISTENDOM, 2 t. Israels historia, meddelad i sammanhang med en översikt av gamla testamentets skrifter och under läsning av valda delar av desamma, företrädesvis Samuels- och Konungaböckerna. Översiktlig framställning av den kristna tros- och sedelärens grundtankar i anslutning till första huvudstycket samt första och andra trosartikeln i Luthers lilla katekes och den antagna katekesutvecklingen. Valda psalmverser. En kort framställning av svenska kyrkans gudstjänstordning samt en översikt av kyrkoåret. Korta underrättelser ur den allmänna religionshistorien i sammanhang med Israels historia. — *Haller*.
- MODERSMÅLET. 4 t. Läsning och förklaring av Hédins Från pol till pol och av Snoilskys Svenska bilder och Heidenstams Svenskarna och deras hövdingar. Delar av form- och satsläran jämte övningar i att redogöra för innehållet i upplästa stycken. Övningar i rättstavning och i användandet av skiljetecken. Elva uppsatser, därav 6 på lärorummet. — *Ewerth*.
- Ämnen för uppsatserna:
1. Björnen och bonden. — 2. Skotten och rövarna. — 3. Den kloke hunden. — 4. Den egendomliga duellen. — 5. En farlig belägenhet. — 6. Ett brev. — 7. Johan Banér. — 8. En resa. — 9. a) Vapenbröderna (efter Snoilsky). b) Svar på brev. — 10. Knappnålen. — 11.
- TYSKA, 4 t. Styckena 1—30 i läseboken. Formläran repeterad. Av syntaxen infinitivläran samt §§ 54—67. Talövningar. Muntliga och skriftliga tillämpningsövningar. Var tredje vecka en skriftlig reproduktionsövning eller översättning till tyska, därav sju på läroverket. — *Ewerth*.
- ENGELSKA, 5 t. Styckena 1—34 i elementarboken; det viktigaste av formläran (substantivet och verbet utförligt genomgångna); talövningar och andra tillämpningsövningar. — *Rånge*.
- HISTORIA, 3 t. Fäderneslandets historia 1718—1809 jämte en kortfattad översikt av Danmark—Norges historia för samma tid; motsvarande delar i läseboken. Allmänna historien: medeltiden och nya tidens första tidevarv samt berättelser från samma tid i Estlanders läsebok. — h. t. *Wendbladh*. *Tessing*. — v. t. *Wendbladh*.

- GEOGRAFI, 2 t. Asiens och Afrikas geografi. — h. t. *Wendbladh*. *Rosén* — v. t. *Wendbladh*.
- MATEMATIK. 5 t. Aritmetik och algebra: sifferbråk, sifferekvationer av första graden med en obekant jämte problem lösta dels med tillhjälp av aritmetiska metoden, dels med ekvationsmetoden. Geometri: läran om räta linjer, vinklar, trianglar och parallelogrammer; läran om cirkeln påbörjad; övningssatser. — *Fahlström*.
- BIOLOGI, 1 t. Zoologi: de ryggradslösa djuren. Botanik: växtundersökning och växtbestämning, exkursioner, insamling av 50 växter. — *Sjögren*.
- FYSIK, 2 t. De viktigaste egenskaperna hos kroppar i olika aggregationsformer, de enklaste maskinerna och det allmännaste av värmeläran. — *Fahlström*.

Femte klassen.

- KRISTENDOM, 2 t. Framställning av Jesu liv och verksamhet, meddelad i sammanhang med en översikt av nya testamentets skrifter och under läsning av valda delar av desamma, företrädesvis Lukas' evangelium. Översiktlig framställning av den kristna tros- och sedelärens grundtankar i anslutning till tredje trosartikeln samt de tre sista huvudstyckena i Luthers lilla katekes och den antagna katekesutvecklingen. Valda psalmer. — *Wetterlundh*.
- MODERSMÅLET, 3 t. Läsning av valda stycken ur nyare svensk litteratur samt av Tegnér's Fritiofs saga; referat samt framsägning av stycken i bunden form. Översikt av form- och satsläran. Rättstavnings- och interpunktionsprov. Elva skriftliga uppsatser, därav 9 på läroverket. — *Wendbladh*.

Ämnen för uppsatserna:

- 1 (på läroverket). a) Beskriv en trädgård under hösten. b) Redogör för en idrottslek. — 2 (på läroverket). a) Berätta något om Australkontinentens naturförhållanden. b) Skeppet Ellida (efter Tegnér). c) En rast mellan tvenne lektionstimmar. — 3. Våra viktigaste samfärdsmedel. — 4 (på läroverket). a) Hästen i människans tjänst. b) En vandring genom vår stad. c) Berätta något om Robinson Crusoe. — 5 (på läroverket). a) En sydamerikansk urskog. b) Balders bål (efter Tegnér). — 6 (på läroverket). a) En dag i mitt hem under julen. b) En julgrans historia. c) Väneren. 7 (på läroverket). a) Peter den store. b) En indianhistoria. c) Redogörelse för några geografiska bilder, som jag sett på biografen. — 8. a) Hur jag lärde mig simma. b) En färd bland Söderhavsöarna. — 9 (på läroverket). a) Nordamerikanska frihetskriget. b) På flygfältet. c) Livet i en bikupa (eller i en myrstack). — 10 (på läroverket). a) Napoleons fälttåg i Ryssland 1812. b) Huru jag tänker mig livet i en nordamerikansk storstad. — 11.

- TYSKA, 4 t. Sidorna 46—84 i Rodhe och Krögers läsebok samt 30 sidor av "Eine Nacht im Jägerhause". Formläran repeterad. Det viktigaste av syntaxen. Talövningar, reproduktionsövningar, fraseologi, muntliga och skriftliga tillämpningsövningar. Var tredje vecka en skriftlig översättning till tyska eller en reproduktion av tysk text, de flesta utarbetade på läroverket. — *Berner*.
- ENGELSKA, 5 t. Styckena 35—57 i Elfstrands elementarbok; styckena 1—52 i Jespersen och Rodhes läsebok; formläran avslutad och repeterad; av syntaxen artiklarna, substantivet, adjektivet och pronomina. Talövningar och andra tillämpningsövningar. — *Ränge*.
- FRANSKA (valfritt), 2 t. Omkring 30 sidor i Bödtker-Hösts lärobok jämte motsvarande grammatik; avoir och être. — *Ränge*.

- HISTORIA, 3 t. Sveriges historia i sammanhang med Danmarks och Norges från 1809 till närvarande tid; kortfattad repetition av svenska forntidens och medeltidens historia. Allmänna historien från 1648 till närvarande tid. — *Wendbladh*.
- GEOGRAFI, 2 t. Australiens och Amerikas geografi. — *Wendbladh*.
- MATEMATIK, 4 t. Aritmetik och algebra: Ekvationer av första graden med en obekant jämte problem, särskilt ränteuppgifter, bolags-, arbets-, tal-, rörelse- och blandningsproblem. Multiplikation och upplösning av enkla algebraiska uttryck. Geometri: Cirkeln avslutad. Övningsuppgifter, särskilt planimetriska. — *Fahlström*.
- BIOLOGI, 2 t. Zoologi: repetition. Botanik: några viktigare fanerogama växtfamiljer, kulturväxter, typer för kryptogamernas huvudgrupper, exkursioner; insamling av 50 växter. — *Sjögren*.
- FYSIK, 1 t. Läran om magnetismen och elektriciteten. — *Fahlström*.
- KEMI, 2 t. De viktigaste företeelserna tillhörande den oorganiska kemien; geologi. — *Sjögren*.

Sjätte klassen.

- KRISTENDOM, 2 t. Bibelläsning: Apostlagärningarna. Kyrkohistoria: de viktigaste delarna av läroboken genomgångna med huvudvikten lagd på den äldsta kyrkans historia och reformationstiden. Valda psalmverser. Några av de viktigare religioner, med vilka kristendomen trätt i beröring. — *Wetterlundh*.
- MODERSMÅLET, 3 t. Läsning av svenska litteraturprov, huvudsakligen från senaste århundradet. Föredrag, referat och andra övningar i muntlig framställning, övningar att uppsätta enklare skrivelser av praktisk art. Nio uppsatser, därav sex på läroverket. — *Berner*.

Ämnen för uppsatserna:

- 1 (på läroverket). a) En söndagsmorgon. b) "Den glada festen". c) Våra vanligaste skogsbär. — 2. a) Annonser. b) Hur reser man från Vänersborg till Stockholm? — 3 (på läroverket). a) Havets rörelser. b) Lysgastillverkning. — 4. Vad bör man se i Trollhättan? — 5 (på läroverket). a) Vad vet du om Peter den store? b) När bina svärma. — 6 (på läroverket). a) Våra skogar och deras betydelse. b) Eldsvåda (tidningsnotis). — 7 (på läroverket). a) Våra sädesslag och deras odling. b) Ett bollspel. — 8 (på läroverket). a) Järn. b) Något av Bill Codys äventyr (referat). 9. a) Fänrik Ståls sägner. b) Svenska riksdagens sammansättning. c) Våra bostäders uppvärmning.

- TYSKA, 3 t. Behandling av 50 sidor i "Auf rauhem Pfaden". Det viktigaste av formläran och syntaxen repeterat. Fraseologi. Tillämpnings-, reproduktions- och talövningar. Övningar i översättning till tyska samt läsning av tysk stil. Nio skriftliga översättningar eller reproduktioner av tysk text, åtta utarbetade på läroverket. — *Berner*.
- ENGELSKA, 4 t. Omkring 70 sidor (därav något kursivt) i Jespersen-Rodhe, Engelsk läsebok för realskolan; de sju första styckena i Rodhes talövningar; kursivläsning i "Writing for reading". Grammatik: det viktigaste av syntaxen jämte repetition av formläran. Tretton skriftliga reproduktionsövningar eller översättningar till engelska, därav åtta utarbetade på läroverket. — *Rånge*.
- FRANSKA (valfritt) 2 t. Repetition av femte klassens kurs. Ytterligare 25 sidor i Böldtcher-Höst jämte dithörande delar av grammatiken. — *Mannfelt*.
- HISTORIA, 4 t. Statskunskap: Grunddragen av den svenska statens författning och förvaltning samt av de sociala och ekonomiska förhållandena i Sverige. Fäderneslandets historia: repetition av nyare tiden med huvudvikt lagd på tiden efter 1809. All-

- männa historien: repetition av nyare tiden, särskilt tiden efter 1815. — h. t. *Blomgren. Wendbladh.* — v. t. *Blomgren.*
- GEOGRAFI, 2 t. Sammanfattande översikt av den allmänna geografin; i anslutning därtill de viktigare kulturländernas, företrädesvis Sveriges, geografi översiktligt behandlad, med särskilt framhållande av befolknings- och samhällsförhållanden, näringsliv, samfärdsmedel och kolonialväsen. — h. t. *Blomgren. Wendbladh.* — v. t. *Blomgren.*
- MATEMATIK, 5 t. Aritmetik och algebra: ekvationer av första graden med en och flera obekanta jämte problem, valda med hänsyn till praktiska livets fordringar, växlar, obligationer, sammansatt ränta. Kvadratrotutdragning. Enkel bokföring. Geometri: repetition av den föregående kursen medelst övningssatser, likformig avbildning. Planimetriska och stereometriska beräkningar. Avbildning i planet av enkla funktioner. Diagramritning. — *Fahlström.*
- BIOLOGI, 2 t. Människokroppen med hälsolära samt rusdryckernas och tobakens natur och verkningar; växternas levnadsförhållanden, livsföreteelser och inre byggnad. — *Sjögren.*
- FYSIK, 2 t. Optik; energibegreppet, fallrörelsen, kraftparallelogrammen, pendelrörelsen, friktionen, lutande planet, centralrörelsen; bostädernas uppvärmning och ventilation; meteorologi; astronomi; akustik. — *Bolinder.*
- KEMI, 1 t. Organiska föreningar; torrdestillation och förbränning; metallurgi. — *Sjögren.*

Första ringen.

Realgymnasiet.

- KRISTENDOM, 2 t. Bibelläsning: valda delar av Apostlagärningarna samt Paulus' brev till filipperna. Kyrkohistoria: gamla tiden och medeltiden till § 46; i sammanhang med framställningen av kyrkans grundläggning en återblick på nya testamentets uppkomst. Allmän religionshistoria. — *Haller.*
- MODERSMÅLET, 3 t. Litteraturläsning: Runeberg, Kung Fjalar; stycken av Rydberg, Snoilsky, Strinberg, Heidenstam, Fröding, Lagerlöf, Karlfeldt m. fl.; isländska sagor och eddasånger i översättning samt valda stycken av medeltidens svenska litteratur i anslutning till litteraturhistorien. Deklamation, föredrag och dispositionsövningar. Elva uppsatser, därav sex på läroverket. — h. t. *Wendbladh. Berner.* — v. t. *Wendbladh.*

Ämnen för uppsatserna:

1 (på läroverket). a) Hällristningarna och vad vi kunna lära av dem. b) Vattnets inverkan på jordytan. c) Våra vanligaste fruktträd. d) Regnväder. — 2. a) Ett besök på Vänersborgs museum. b) Något om inflytandet av den gångna sommarens väderlek på vårt lantbruk. 3 (på läroverket). a) Roms katakomber. b) Den isländska skaldediktningen. c) Läroverksbyggnaden i Vänersborg. d) En resa under tredagarslovet. — 4. Översättning från tyskan. — 5 (på läroverket). a) Kyrkoårets uppkomst. b) Vad vet du om Rökstenen? c) Om stammen. d) Vad man kan ta sig till, när det regnar. — 6 (på läroverket). a) Växtvärlden vid och på Hunneberg. b) Våra skogar och deras betydelse. c) Ett snöbollskrig. d) Eldsvåda (tidningsnotis). e) Min hund. — 7. a) En snöstorm. b) Livet i ett medeltida kloster. — 8 (på läroverket). a) Nordmannatågen. b) Skildring ur naturfolkens liv. c) Redogörelse för någon del av Runebergs epos Kung Fjalar. d) Ensam i främmande land. — 9. Översättning från tyskan. — 10 (på läroverket). a) Huru jag tänker mig, att våra förfäder levde under stenåldern. b) Den slaviska slättens natur och klimat. c) Frömjölsspridningen hos växterna. d) Svavel och några av dess föreningar. e) Några timmars järnvägsresa. — 11.

- TYSKA, 2 t. Lustige Gymnasialgeschichten, 60 sidor. Fraseologi, talövningar och andra tillämpningsövningar. Syntaxen delvis repeterad. Elva skriftliga reproduktionsövningar eller stilar, sju utarbetade på läroverket. — *Ewerth.*

- ENGELSKA, 3 t., därav 2 tillsammans med L. I. Läsning av Massey, sid. 1—20; extempore Synge, sid. 44—55, även läxvis repeterade. Rodhes talövningar, st. 1—7 med de 7 första frågorna och svaren till varje stycke. Hammarberg-Zetterström: av verbets formlära och syntax §§ 73—80, 89 och 102 A, 169—174 E, 175 D, 176 A 2 och 176 C. Härtill tillämpningsövningar bl. a. i Calwagen-Lindqvist. Muntliga reproduktionsövningar. — R. I dessutom 1 t. Av Hammarberg-Zetterström ytterligare sid. 77—81; §§ 81—84, 90—93, 187—189, 193, 194.1, 195, 197—200. Härtill tillämpningsövningar bl. a. i Calwagen-Lindqvist. Genomgång av under läsåret skrivna 6 hemstilar och 5 skolstilar, av vilka senare 2 varit reproduktionsövningar. — *Palmgren*.
- HISTORIA, 3 t. Kulturhistorisk översikt av forntidens och medeltidens allmänna och svenska historia. — h. t. *Blomgren*. *Wendblad*h. — v. t. *Blomgren*.
- GEOGRAFI, 2 t. Sammanfattande översikt av den allmänna geografien; Rysslands, Tyska rikets, Storbritanniens och Irlands samt Frankrikes geografi med särskilt framhållande av befolknings- och samhällsförhållanden, näringsliv, samfärdsmedel och kolonialväsen. — h. t. *Blomgren*. *Wendblad*h. — v. t. *Blomgren*.
- MATEMATIK, 7 t. Algebra: de fyra räknesätten i hela tal och bråk, digniteter och kvadratrötter; ekvationer av första graden med en och flera obekanta, ekvationer av andra graden med en obekant; rotekvationer, problem. Geometri: repetition av den föregående kursen medelst övningssatser; transversaler och likformiga trianglar. Elva skriftliga uppsatser, därav sex på läroverket. — *Bolinder*.
- BIOLOGI, 1 t. De fanerogama växternas organ; insamling av 50 växter. — *Sjögren*.
- FYSIK, 3 t. Vätskors, gasers och fasta kroppars mekanik; kurs i elementär astronomi. Räkneuppgifter. — *Bolinder*.
- KEMI, 2 t. Inledning; av metalloiderna till fosfor. — *Sjögren*.

Latingymnasiet:

- KRISTENDOM, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Haller*.
- MODERSMÅLET, 3 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — h. t. *Wendblad*h. *Berner*. — v. t. *Wendblad*h.
- LATIN, 6 t. Liljeblads läsebok st. 1—64. Formläran och kasusläran. — *Tessing*.
- TYSKA, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Ewerth*.
- ENGELSKA, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet utom den särskilda timmen där. — *Palmgren*.
- HISTORIA, 3 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — h. t. *Blomgren*. *Wendblad*h. — v. t. *Blomgren*.
- GEOGRAFI, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — h. t. *Blomgren*. *Wendblad*h. — v. t. *Blomgren*.
- MATEMATIK, 5 t. Algebra: ekvationer av första graden med en eller flera obekanta jämte problem: utdragning av kvadratrötter, räkning med dylika påbörjad. Geometri: repetition av den föregående kursen, läran om transversaler och trianglars likformighet; övningssatser. Elva skriftliga uppsatser, varav 9 på läroverket. — *Rosén*.
- BIOLOGI, 1 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Sjögren*.
- FYSIK, 2 t. Gemensamt med R. I. men utan räkneuppgifter. — *Bolinder*.

Andra ringen.

Realgymnasiet.

KRISTENDOM 2 t. Bibelläsning: valda delar av gamla testamentets profetiska böcker, företrädesvis Jesaja, och Paulus' brev till romarne; i sammanhang med bibelläsningen en återblick på Israels religiösa utveckling, särskilt profetismen. Kyrkohistoria: medeltiden avslutad samt nya tiden till § 70. Religionslära: kap. 1—6. Allmän religionshistoria. — *Haller.*

MODERSMÅLET, 2 t. Läsning av valda stycken ur svenska litteraturen från nya tidens början till 1763; motsvarande partier av litteraturhistorien; stycken ur nyare svensk samt ur dansk och norsk litteratur; övning i muntlig framställning; elva uppsatser, därav sex på läroverket. — *Berner.*

Ämnen för uppsatserna:

1 (på läroverket). a) Medeltidens botordning. b) Humanismen. c) En person i min hembygd. d) Stadsbor på sommarnöje. e) Skogen om hösten. — 2. a) Annonser. b) Hur reser man från Vänersborg till Stockholm? — 3 (på läroverket). a) Wiclif och Hus. b) Reformationstidens historieskrivning. c) Redogörelse för något dramatiskt arbete från reformationstiden. d) Varav kännetecknas övergången från sommar till höst? e) Mina medresande i järnvägskupén. — 4. a) Höstlovets betydelse. b) Vad bör man se i Trollhättan? — 5 (på läroverket). a) Klosterväsendet under medeltiden. b) Lasse Lucidor. c) Striden mellan Karl I och parlamentet. d) Muskelnerna. e) När bina svärma. f) Årets första vinterdag. — 6 (på läroverket). a) Ångbildning. b) Växternas olika sätt att övervintra. c) Kolet. d) Betydelsen av frost och snö. e) När terminen började. f) Olyckshändelse (tidningsnotis). g) En teaterafton. h) Arbetet och livet i en hantverkarens verkstad. — 7 (på läroverket). a) Luthers verksamhet 1521—1522. b) Vad vet du om Den svenska Argus? c) Olov von Dalins lyriska diktning. d) Nederbörd. Om förbränning. e) Vad betyder uppskjutandet av årets travtävlingar. f) Isupptagning. — 8. Vänersborg den 24 februari 1913. — 9. Fabrikationshemligheten (referat fr. tyskan). — 10 (på läroverket). a) Reformationen i Schweiz. b) Uppsala möte. c) Ögat. d) Ångmaskinen. e) Bruket av alkohol ur hygienisk och social synpunkt. f) När kapten Sundstedt icke flög. — 11. a) Uppvärmning av våra bostäder. b) En badort. c) Vår Lingfest.

TYSKA, 2 t. "Moderne erzählende Prosa", delvis extempore. Fraseologi, talövningar och andra tillämpningsövningar i anslutning till den lästa texten. Grammatiken repeterad. Elva reproduktionsövningar eller stilar, nio utarbetade på läroverket. — *Berner.*

ENGELSKA, 3 t. — 2 t. tillsammans med L. II. Massey sid. 26—51; extempore Synge sid. 66—96; Hammarberg-Zetterström med tillämpningsövningar i Calwagen-Lindqvist: artiklarna, substantivet, adjektivet, pronomina och ordföljden; talövningar. — R II dessutom 1 t. Calwagen-Lindqvist utförligare; reproduktionsövningar; genomgång av under läsåret skrivna 6 hem- och 5 skolstilar, av vilka senare 2 varit reproduktioner. — *Mannfelt.*

FRANSKA, 4 t. Av Ploetz-Löfvings elementarbok: lektionerna 1—64, även de svenska styckena. Översättning av några sånger, vilka även uppspelats på grafon och sjungits. Talövningar: memorering av de franska styckena 41, 42 och 43 i Ploetz-Löfving. Realia i anslutning till kartan över Paris. — *Palmgren.*

HISTORIA, 3 t. Allmän historia 1500—1715 och fäderneslandets historia 1520—1718, båda i utförligare framställning. — h. t. *Blomgren.* *Wendblad.* — v. t. *Blomgren.*

GEOGRAFI, 1 t. Kina, Japan och Sverige såsom i föregående klass. — *Wendblad.*

MATEMATIK, 6 t. Algebra: sambandet mellan rötter och koefficienter i ekvationer av andra graden; ekvationer av högre grad; maxima och minima; rötter; potenser; logaritmer; exponentialekvationer. Användning av rätvinkliga koordinater. Likfor-

mighetsläran avslutad; sammanfattande kurs i planimetri. Enkla trigonometriska beräkningar rörande plana figurer. Elva skriftliga uppsatser, därav 6 utarbetade på läroverket. — *Martin*.

BIOLOGI, 2 t. Människokroppens organ, vävnader och fysiologi med hälsolära samt rusdryckernas och tobakens natur och verkningar; cellära; mikroorganismerna och deras betydelse. — *Sjögren*.

FYSIK, 2 t. Värmeläran jämte grunddragen av meteorologien; läran om magnetism och elektrostatik. — *Martin*.

KEMI, 2 t. Återstående metalloider, alkalimetallerna och de tvåvärdiga jordmetallerna; organisk kemi; mineral och bergarter i anslutning till den kemiska kursen. — *Sjögren*.

Latingymnasiet.

KRISTENDOM, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Haller*.

MODERSMÅLET, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Berner*.

LATIN, 6 t. Cæsar, De Bello Gallico, Bok I kap: 1—38. Ovidius, Pyramus et Thisbe, Dædalus et Icarus, Orpheus et Eurydice. Grammatik: formläran repeterad; syntaxen utförligare genomgången. Nio skriftliga översättningar till svenska, därav fem på läroverket. — *Ewerth*.

TYSKA, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Berner*.

ENGELSKA, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet utom den särskilda timmen där. — *Mannfelt*.

FRANSKA, 4 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Palmgren*.

HISTORIA, 3 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — h. t. *Blomgren*. *Wendblad*h.
— v. t. *Blomgren*.

GEOGRAFI, 1 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Wendblad*h.

MATEMATIK, 4 t. Läran om kvadratrötter avslutad; ekvationer av andra graden med en och flera obekanta, ävensom av högre grad jämte tillämpningar, särskilt på planimetriska uppgifter, plangeometrin avslutad; någon användning av rätvinkliga koordinater. Elva skriftliga uppsatser, av vilka sex utarbetats på läroverket. — *Fahlström*.

BIOLOGI, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Sjögren*.

FYSIK, 1 t. Värmeläran jämte grunddragen av meteorologien. — *Bolinder*.

Tredje ringen.

Realgymnasiet.

KRISTENDOM, 2 t. Bibelläsning. Valda delar av evangelierna, företrädesvis Johannes' evangelium, och Paulus' första brev till korintierna; i sammanhang med bibelläsningen en översikt av Jesu liv och verksamhet. Kyrkohistoria: nya tiden avslutad. Religionslära: kap. 7—9. Allmän religionshistoria. — *Haller*.

MODERSMÅLET, 3 t. Läsning av valda stycken ur svensk litteratur från 1763 till tiden omkring 1820 i sammanhang med motsvarande delar av litteraturhistorien: läsning av utländska författare i mönstergill svensk översättning samt av dansk och norsk litteratur. Föredrag, diskussions- och deklamationsövningar. Nio uppsatser, därav fem på läroverket. — *Haller*.

Ämnen för uppsatserna:

1 (på läroverket). a) Olaus Petri. b) Karl XI:s förmyndare. c) Sveriges huvudnäringar. d) Om skytterörelsen och dess betydelse. e) Beskrivning av någon större industriell anläggning. f) Floden, en bild av människolivet. — 2. a) Om utställningar och deras betydelse. b) Hösten. — 3 (på läroverket). a) Någon av Jesu liknelser. b) Grundläggningen av det engelska kolonialväldet i Nordamerika. c) Creutz och Gyllenborg. d) Den svenska skärgården och dess betydelse. e) Fotografering. f) Växternas näringsberedning. g) Det är ej guld allt, som glimmar. — 4. a) Svenska kyrkan under 1600-talet. b) Något om den svenska arbetarrörelsen. c) Redogörelse för innehållet i någon av Snoilskys dikter. — 5 (på läroverket). a) Kyrkoåret. b) Gustav III:s betydelse i vår vitterhets historia. c) Vätern. d) Potatisväxten och dess användning. e) Fågellivet i våra bygder under vintern. f) Om idrottstävlingar. g) Vad innehåller en daglig tidning? — 6 (på läroverket). a) Sekter, som utgått från de protestantiska kyrkorna. b) Den stora parlamentsreformen i England. c) Tomas Thorild. d) Trådlös telegrafi. e) Järnet. f) Om valfrihet i fråga om skolämnen. g) Om betydelsen av upptäcktsresor. — 7. a) "Den grimme Ælling" av H. C. Andersen. b) Huru kan kroppens hälsa bäst bibehållas? c) Vilka äro de viktigaste förutsättningarna för danandet av ett starkt Sverige? — 8 (på läroverket). a) Johannes Döparen. b) Skälen till att Gustav III förlorade den folkgunst, han i början av sin regering åtnjöt. c) Johan Henrik Kellgren. d) Jämförelse mellan Götaland och Norrland. e) Rygggradsdjurens andningsorgan. f) Sveriges vattenfall och deras betydelse för industrien. g) Hemmets värde under uppväxtåren. — 9.

TYSKA, 2 t. "Die Harzreise" samt delar av "Die Woche, Heft. 12", delvis extempore. Fraseologi och talövningar i anslutning till den lästa texten. Referat. Grammatiken repeterad. Övningar i översättning till tyska. Stilar och uppsatser, tillsammans nio, därav sex på läroverket. — *Berner*.

ENGELSKA, 2 t. Läsning av Behm, 18 sidor: valda avdelningar av *Three Men in a Boat*. Härtill talövningar, huvudsakligen i form av referat av lämpliga partier. Slutläst, i sammandrag, Massey: 22 sidor (kap. 8, 12, 14 och 15), delvis extempore, dock läxvis repeterade. Werner, 9 sånger med grafofon till 5. Repetition av förra läroårets 11 stilar. Hammarberg-Zetterström: behövlig grammatik till läsårets stilar, särskilt ordföljden och artiklarnas och substantivets syntax. Genomgång av under läsåret skrivna 5 hemstilar och 4 skolstilar (av vardera kategorien 1 uppsats). — *Palmgren*.

FRANSKA, 4 t. Av Ploetz: lektionerna 68—79, även de svenska styckena. Dessutom de svenska styckena till lektionerna 80—90 med motsvarande grammatik i Ploetz och Edström, särskilt samtliga oregelbundna verb i den senare. Behövlige delar av syntaxen i anslutning till texten. Textläsning: Halévy, de 30 första sidorna; extempore Augé-Petit, sid. 29—32, 34—38, vilka läxvis repeterats; ett par kortare prosatexter, vilka även uppspelats på grafofon. Talövningar: memorering av samtalen styckena 7, 9, 11 och 13 i "läseboken" i Ploetz. Realia med anslutning till kartan över Paris. — *Palmgren*.

HISTORIA, 3 t. Fäderneslandets historia 1718—1844 i utförligare framställning och med särskild vikt lagd på den inre utvecklingen jämte det viktigaste av de skandinaviska grannländernas historia under samma tid ävensom allmänna historien 1715—1848, behandlad i likhet med fäderneslandets. — h. t. *Blomgren*. *Wendblad*h. — v. t. *Blomgren*.

FILOSOFISK PROPEDEVTIK, 1 t. Psykologi: till läran om känslolivet. Logik: till systemläran. — *Haller*.

MATEMATIK, 6 t. Serier, sammansatt ränta. Plantrigonometrin avslutad. Studium av funktioner och deras derivator. Maximum- och minimumproblem. Sanna värdet av obestämda uttryck. Beräkning av tangenter, normaler och asymptoter till kurvor i planet.

Stereometri. Analytiskt geometrisk behandling av räta linjen och cirkeln. Elva skriftliga uppsatser, därav sex på läroverket. — *Martin*.

BIOLOGI, 2 t. Jämförande framställning av djurrikets organografi och embryologi samt i samband därmed de viktigaste paleontologiska typerna; växternas fysiologi och det viktigaste om deras vävnader. — *Sjögren*.

FYSIK, 4 t. Elektrodynamik; akustik; optik till och med läran om färgspridningen. Nio skriftliga uppsatser, därav 4 utarbetade på läroverket. — *Martin*.

KEMI, 2 t. Återstående metaller, utom de negativa; mineral och bergarter i anslutning till den kemiska kursen. — *Sjögren*.

Latingymnasiet.

KRISTENDOM, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Haller*.

MODERSMÅLET, 3 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Hailer*.

LATIN, 6 t. Cæsar: De Bello Gallico VII från kap. 13; Ovidius: Diluvium; Deucalion et Pyrrha; Pyramus et Thisbe; Niobe; Orfeus; Midas. Grammatik i sammanhang med textläsningen och skrivningarna. Metrik, mytologi och antikviteter i den mån det krävs för textläsningen. 15 skriftliga översättningar från latin, därav 8 på läroverket. — *Mellén*.

GREKISKA, 7 t. Elementarboken: st. 1—24. Läseboken: sid. 1—14. Formläran: det viktigaste. Syntax: behövliga delar meddelade muntligt och med hänvisning till läroboken. — *Tessing*.

TYSKA, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Berner*.

ENGELSKA, 2 t. — 1 t. gemensamt. Massey sid. 38—66; extempore Marryat 20 sidor; talövningar. — Icke-grekerna dessutom 1 t. Behm sid. 1—44; extempore Marryat ytterligare omkring 15 sidor. — *Mannfelt*.

FRANSKA, 4 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Palmgren*.

HISTORIA, 3 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — h. t. *Blomgren*. *Wendbladh*. — v. t. *Blomgren*.

FILOSOFISK PROPEDEVTIK, 1 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Haller*.

MATEMATIK, 4 t. Algebra: Ekvationssystem av högre grad med tillämpningar; Användning av rätvinkliga koordinater för studium av enkla funktioner; maxima och minima; rötter i allmänhet; potenser, logaritmer; exponentialekvationer; aritmetiska och geometriska serier. Geometri: geometriska tillämpningsuppgifter; trigonometri. Elva skriftliga uppsatser, därav sex på läroverket. — *Fahlström*.

BIOLOGI, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Sjögren*.

FYSIK, 2 t. Läran om magnetism och elektricitet; akustik; optiken påbörjad. — *Bolinder*.

Fjärde ringen.

Realgymnasiet.

KRISTENDOM, 2 t. Repetition av de föregående ringarnas kurser. — *Haller*.

MODERSMÅLET, 3 t. Läsning av valda stycken av svenska litteraturen efter tiden omkring 1810 i sammanhang med genomgående av 1800-talets litteraturhistoria. Dispositionsövningar, delvis i förening med föredrag och referat. Diskussions- och deklamationsövningar. 7 uppsatser, därav 4 på läroverket. — *Wendbladh*.

Ämnen för uppsatserna:

1 (på läroverket). a) Nyromantikens karaktär. b) Brytningsåret 1809 och dess betydelse för vår politiska och kulturella utveckling. c) Statsrådets organisation 1809 och 1840. d) Klimatets inverkan på det organiska livet. e) De olympiska spelens betydelse för vårt land. f) De första frostnätterna. — 2. a) Den kristna kyrkans övergång till statskyrka. b) Fortplantningen hos kryptogamerna. — 3 (på läroverket). a) Götiska förbundet. b) Redogörelse för en dramatisk dikt. c) Några drag ur nationalitetssträvandenas framträdande under förra århundradet. d) Beskriv något eller några skulpturverk (eller målningar). e) Jästsvampar och bakterier. f) Hur uppstår nederbörd? — 4. a) Kyrkoåret. b) Strindberg som dramatisk författare. c) Huru Skåne blev svenskt. d) Turkarna i Europa. e) Det tropiska klimatet. f) Vad lär oss spektralanalysen om himlakropparna? g) Aluminium och dess användning. h) Bör svenskarna hava en nationaldag och i så fall vilken? — 5 (på läroverket). a) Augustinus. b) Jämförelse mellan några av vår tids stormakter. c) Flodernas betydelse för människan. d) Hur har Tegnér skildrat Fritjofs karaktär? e) Om luftens sammansättning och betydelse för de organiska varelserna. f) Människans kamp med naturen. g) Vilken betydelse kan Panamakanalen få för världshandeln och världspolitiken? — 6. a) Några karaktäristiska drag inom vår vitterhet under perioden 1830—1865. b) Skandinavismen. c) Vårt undervisningsväsendes utveckling under det senaste århundradet. d) Är en världsfred önskvärd och möjlig att genomföra? e) Våra språkstudier och deras betydelse. — 7 (på läroverket). a) Den svenska kyrkan under Karl XI:s regering. b) Representationsfrågan efter 1809. c) Huru utövar riksdagen sin kontrollerande myndighet? d) Runebergs episka diktning. e) Olika sätt att mäta elektriska strömmars styrka. f) Huru upptaga växterna näring? g) Om förbränning. h) Vårt lands huvudnäringar.

TYSKA, 2 t. "Blätter aus meinem Skizzenbuch", delvis extempore. Dessutom extemporerad läsning av andra texter. Referat av uppsatser på tyska. Övningar i översättning till tyska. Fraseologi och grammatik i anslutning till de behandlade texterna och skriftliga övningarna. Talövningar. Uppsatser och stilar; tillsammans 7, därav 5 på läroverket. — *Berner*.

ENGELSKA, 4 t. Läsning av prosa: Behm, Charles Gordon och The Stormy Petrel samt extempore partier av An Elephant Hunt och stycken här och där; Doyle, The Musgrave Ritual med utanläsning och referat av valda episoder. Läsning av poesi: Werner, Hamlets Soliloquy och Shylock and Antonio. Med anslutning härtill: Björkman, William Shakespeare, några sidor. Beasley, övning i läsning av engelska handstilar, 20 sidor, vilka även översatts. Realia bl. a. med anslutning till Bihanget i Massey och Baker's Guide. Mathesius och Calwage: behövlig grammatik till stilarna, särskilt verbets syntax. Repetition av förra läsårets 9 stilar. Genomgång av under läsåret skrivna 4 hemstilar (därav 1 uppsats) och 3 skolstilar (därav 1 uppsats och alternativt 1 uppsats eller stil). — *Palmgren*.

FRANSKA, 4 t. Läsning av prosa: Halévy, sid. 31—74; dessutom omkr. 30 sidor, delvis extempore. Läsning av poesi: Wijkander, 22 sidor med grafon till La Chêne et le Roseau, marseljäsen och L'Epave. Metrik. Några ljudlagar och analogibildningar. Repetition av viktigare partier i grammatiken enligt Edström och delvis Ploetz. Talövningar i anslutning till några stycken i Augé-Petit, Realia bl. a. i anslutning till kartan över Paris. — *Palmgren*.

HISTORIA, 3 t. Fäderneslandets historia och den allmänna historien till våra dagar såsom i föregående ring; grunddragen av de viktigare kulturländernas nuvarande författning i samband med historien ävensom Sveriges nuvarande författning och förvaltning i särskild framställning samt repetition av de tre högsta ringarnas kurs i svensk och allmän historia. — h. t. *Blomgren*. *Wendblad*. — v. t. *Blomgren*.

FILOSOFISK PROPEDEVTIK, 1 t. Logik: systemläran jämte repetition. Psykologi: läran om känslö- och viljelivet jämte repetition. — *Haller*.

- MATEMATIK, 6 t. Fortsatt användning av begreppet derivata på enkla geometriska uppgifter. Analytisk geometri; ellipsen, hyperbeln och parabeln. Repetition av förut i ringarna genomgångna kurser. 9 skriftliga uppsatser, därav 5 utarbetade på läroverket. — *Bolinder*,
- BIOLOGI, 1 t. De viktigaste kryptogama typerna; repetition. — *Sjögren*.
- FYSIK, 3 t. Optiken avslutad; geodynamik; sammanfattande repetition. 7 skriftliga uppsatser, därav 4 utarbetade på läroverket. — *Bolinder*.
- KEMI, 2 t. De negativa metallerna; teoretisk kemi; repetition. — *Sjögren*.

Latingymnasiet:

- KRISTENDOM, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Haller*.
- MODERSMÅLET, 3 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Wendbladh*.
- LATIN, 6 t. Livius I: kap. 10—50. Horatius: valda oden, tillsammans 600 vers. Repetitioner, kursiv läsning, grammatik, antikviteter och mytologi i sammanhang med textläsningen och skrivningarna. Tolv översättningar till svenska, därav 7 på läroverket. — *Mellén*.
- GREKISKA, 7 t. Läseboken: sid. 38—46, 116—154. Odysseen: första sången. Grammatik i samband med översättningen. Tredje ringens kurs repeterad. — *Tessing*.
- TYSKA, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Berner*.
- ENGELSKA, 2 t. Behm, sid. 73—141; Werner, 7 sånger; extempore Kipling, Mowgli Stories, ed. Lindgren, sid. 30—70; talövningar. — *Mannfelt*,
- FRANSKA, 4 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Palmgren*.
- HISTORIA, 3 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — h. t. *Blomgren*. *Wendbladh*. — v. t. *Blomgren*.
- FILOSOFISK PROPEDEVTIK, 1 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Haller*.
- MATEMATIK: Aritmetiska och geometriska serier avslutade; sammansatt ränta; stereometri; grafisk konstruktion av kurvor. Hela matematikkursen repeterad. Tio skriftliga uppsatser, därav sex på läroverket. — *Martin*.
- BIOLOGI, 1 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Sjögren*.
- FYSIK, 2 t. Optik; sammanfattande repetition. — *Martin*.

5. Nya läroböcker.

Under läsåret hava följande nya läroböcker *definitivt* införts:

- I Historia:* Hildebrand, E., Svensk stats- och samhällskunskap. Lärobok för realskolan och högre folkskolor, i klass 6.
- I Kemi:* Johansson, J. A. och Magnusson, G. J., Kemi och geologi för realskolans femte och sjätte klasser I, II och III, i klass 5 och därefter successivt i klass 6.

På försök har införts:

- I Modersmålet:* Rebbe, C.: Svensk språklära för realskolan, i klasserna 2 och 3 och därefter successivt i följande klasser.

6. Undervisning i välskrivning

har meddelats efter Holmqvistiska metoden och omfattat följande kurser:

- Klass 1, 2 t. Lilla och stora alfabetet; skrivning av medelstor stil.
 „ 2, 2 t. Skrivning av medelstor och mindre stil.
 „ 3, 1 t. Skrivning av mindre och större stil. — *Edström.*

7. Undervisningen i teckning.

Läroböcker och undervisningsmateriel.

“Lärobok i geometrisk konstruktionsritning för de allm. läroverken“ av P. Henriques; Dekorative Vorbilder. “De första grunderna i skuggläggning med penna“ av H. Hörlin; “Pennteckningsstudier“ av O. Lindberg; övningsblad i akvarellmålning; klotsar av glas och trä; tillämpningsmodeller av trä för linearritning och frihandsteckning; diverse gipsar från tekniska skolans i Stockholm gipsgjuteri; diverse varor av porslin, terracotta och lera; husgerådssaker och verktyg; pressade växter.

Övningskurser.

Realskolan.

- Klass 1, 1 t. Frihandsteckning: inledande övningar; enkel konturteckning efter föremål ur den för lärjungarna närmast bekanta verkligheten; teckning ur minnet; lättare övningar i färgläggning med vattenfärg.
- Klass 2, 1 t. Frihandsteckning: konturteckning efter enkla husgerådssaker, verktyg och dylikt samt enklare växtblad; teckning ur minnet; konturteckning på svarta tavlan, lättare övningar i färgläggning med vattenfärg; penselteckning; hemritningar.
- Klass 3, 2 t. Frihandsteckning: konturteckning efter föremål ur dagliga livet samt ur växt- och djurvärlden; teckning ur minnet och fantasien; kartritning; lättare övningar i färgläggning med vattenfärg; penselteckning; hemritningar.
- Klass 4, 2 t. Frihandsteckning: konturteckning som i föregående klass; teckning av enkla mönster efter verkligheten; lättare stiliseringsövningar efter förelagda motiv; kartritning; blomsterstudier; teckning ur minnet; övningar i färgläggning; penselteckning. Linearritning: förberedande övningar i ritinstrumentens användning; plana geometriska konstruktioner i anslutning till den geometriska kursen.
- Klass 5, 2 t. Frihandsteckning: de allmännaste grunderna för perspektivbildens uppkomst; perspektivisk konturteckning och skuggning efter ett fåtal typiska geometriska modeller samt efter enkla fristående föremål; perspektivteckning ur minnet; färgläggning. Linearritning: fortsatta övningar i plana geometriska konstruktioner såsom i föregående klass, även omfattande kroklinjer; skalors uppritande och användning; de första grunderna av projektionsritning, tillämpade på enkla modeller i given skala.
- Klass 6, 2 t. Frihandsteckning: perspektivisk konturteckning och skuggning efter enkla fristående föremål; pennteckning med tusch; enklare akvarellmålning. Linearritning: några enklare uppgifter på likformig avbildning samt konstruktion av kroklinjer i anslutning till den geometriska kursen; parallellperspektiv; krokiteckning samt uppmätning och uppritning i given skala av enkla fristående föremål.

Gymnasiet.

- Ring I, 2 t. Frihandsteckning: perspektivisk teckning efter enkla föremål jämte lättare skuggning; färgbehandling med akvarellfärger och pastellkritor; pennteckning i tusch. Linearritning: grunderna av projektionsläran med tillämpningar; övningar i ytutbredning.

Ring II, 2 t. Frihandsteckning: perspektivisk teckning samt skuggning efter enskilda föremål eller mindre grupper av sådana; teckning och skuggning med svartkrita och kol efter uppstoppade djur; färgbehandling med akvarellfärger och pastellkriter; penn-teckning i tusch. Linearritning: övningar i ytutbredning samt i uppritning av solida figurers plana skärningar; tillämpningsövningar.

Ring III, 2 t. Frihandsteckning: perspektivisk teckning jämte utförligare skuggning och färgläggning i olika manér efter enskilda föremål eller mindre grupper av sådana; akvarellmålning; pennteckning i tusch. Linearritning; kortfattad översikt av skugglärans grunder i sammanhang med några enkla rit- och laveringsövningar; fria tillämpningsövningar.

Ring IV, 2 t. Frihandsteckning: övningar av samma art som i närmast föregående ring samt dessutom för mera försigkomna lärjungar uppgifter, som avse fortsatta studier. Linearritning: kortfattad översikt av perspektivlärans grunder jämte ritning efter föremål ur verkligheten.

Frivillig teckning

har ägt rum två timmar i veckan. Antalet däri deltagande lärjungar utgjorde under höstterminen 43 och under vårterminen 34. Under den frivilliga teckningen hava lärjungarne satsats som under de obligatoriska teckningstimmarna. — *Edström*.

8. Undervisningen i sång och instrumentalmusik.

A) Musikens teori och sång.

- Sångklass 1 (lärjungar i klass 1). Torsd. 9,50—10,35 och fred. 12—12,45. Elementarsång: allmän musikteori, tonbildnings-, tonträfnings- och taktövningar. Körsång: stycken ur "Normalsångbok" av C. J. Berg m. fl.; koraler.
- „ 2 (lärjungar i kl. 2). Torsd. 12—12,45 och lörd. 1,30—2,35. Elementar- och körsång lika med sångklass 1.
- „ 3 (lärjungar i kl. 3, 4 o. 5). Tisd., onsd. och lörd. 2,45—3,30. Elementarsång lika med sångklass 1. Körsång: Unisona sånger ur sångsamlingen: "Sjung, svenska folk" av A. Tegnér samt valda fyrstämmiga sånger ur Sv. skolkvartetten.
- „ 4 (lärjungar i kl. 6 och ring I, II, III och IV). Torsd. 2,45—3,30. Körsång lika med föreg.

Sångklasserna 1 och 2 utgöra den lägre köravdelningen, sångklasserna 3 och 4 den högre.

B) Instrumentalmusik

har övats tisd. och fred. 5,30—7. Undervisning har meddelats i violin-, piano- och orgelspelning. Följande arbeten ha använts: Hennings violinskola, Etuder av Kayser, Hirsch's bibliotek för violinister, Bocklets pianoskola, Czerny's étuder, Sonatiner, samlade och utgivna av Kleinmichel, Lunds orgelskola, orgelalbum av Hägg, Lagergrens orgelskola m. m. Vid samspelning har förekommit inövning av stycken för piano, orgel, violiner och violoncelle.

9. Undervisningen i gymnastik och vapenövning.

A) Gymnastik och fäktning.

1. Lärjungarnes antal och fördelning.

Termin	Antal i gymn. deltagande		Fördelning i gymnastik-avdelningar				Fördelning i fäktavdelningar		Antal lärjungar
	i de sex lägre klasserna	i gymnasium	I. avdeln. kl. 1—3	II avdeln. kl. 4, 5, 6, ring 1	III avdeln. ring II, III, IV	Svagavdeln. kl. 1—6	I. avdeln. ring I och kl. 6	II. avdeln. ring II och III	
Höstterminen 12	102	76	45	66	57	10	22	33	204
Vårterminen 13	103	74	45	63	57	12	20	36	206

Lärjungarnas fördelning såväl i gymnastik som fäktning har skett klassvis.

Befrielse från deltagande i florettfäktning under hela läsåret har på anhållan beviljats lärjungarna i ring IV.

Svagavdelningen har varit delad på en, I på 5 och de övriga gymnastikavdelningarna på sex troppar.

Från deltagande i gymnastikövningarna ha under höstterminen varit befriade 27 och under vårterminen 29 lärjungar.

Tabellarisk uppgift å antalet lärjungar, som på grund av nedanstående orsaker icke deltagit i de ordnade kroppsövningarna eller hänvisats till särskild avdelning eller rote för svagare lärjungar.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Termin, klasser och ringar	Sjukdomar												Andra orsaker	Summa	Hela antalet närvarande lärjungar
	I syn- och hörselorganerna	I nervsystemet	I cirkulationsorganerna	I andedäktorganerna	I matsmältningsorganerna	I urin- och könsorganerna	I rörelseorganerna och bensystemet	Medfödd missbildning	Tarmbräck	Allmän svaghet	Andra sjukdomar	Summa			
<i>Vårterminen 1912.</i>															
Icke deltagande:															
klasserna 1—6	—	—	1	—	—	—	2	—	4	—	2	9	—	9	115
ringarna I—IV	—	—	8	3	—	2	5	—	—	—	2	20	—	20	88
Summa	—	—	9	3	—	2	7	—	4	—	4	29	—	29	203
Hänvisade till svagavdelning eller svagrote:															
klasserna 1—6	—	—	2	1	1	2	3	—	5	—	3	17	—	17	—
ringarna I—IV	—	1	—	—	1	—	2	—	1	—	—	5	1	6	—
Summa	—	1	2	1	2	2	5	—	6	—	3	22	1	23	—
<i>Höstterminen 1912.</i>															
Icke deltagande:															
klasserna 1—6	—	—	—	—	—	—	3	—	4	—	1	8	—	8	109
ringarna I—IV	—	—	9	4	—	1	3	—	1	—	1	19	—	19	95
Summa	—	—	9	4	—	1	6	—	5	—	2	27	—	27	204
Hänvisade till svagavdelning eller svagrote:															
klasserna 1—6	—	—	—	—	—	1	3	—	3	—	2	9	—	9	—
ringarna I—IV	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—
Summa	—	—	—	—	—	2	3	—	3	—	2	10	—	10	—

Tabellen angiver förhållandet vårterminen den 1 februari och höstterminen den 15 september.

Antalet av i gymnastiksövningarna icke deltagande lärjungar har under vårterminen ökat med 2 och under höstterminen minskats med 2.

Antalet av till svagavdelning eller svagrote hänvisade lärjungar har under vårterminen ökat med 3 och under höstterminen minskats med 13.

De olika arterna av fall under rubriken "andra sjukdomar" äro: under vårterminen för icke deltagande: blodbrist 3, skrofler 1, samt för till svagrote hänvisade: blodbrist 3; — under höstterminen för icke deltagande: blodbrist 1, skrofler 1, samt för till svagrote hänvisade: blodbrist 2.

De allmänast förekommande fallen under rubriken "andra orsaker" äro: under värterminen för till svagrote hänvisade: mindre försigkommen 1.

Övningstider.

Gymnastik och fäktning hava övats under nedanstående tider:

Dagar	8,55—9,40	9,50—10,35	1,50—2,35	2,45—3,30
Måndag	I gymn.-avdeln.	II gymn.-avdeln.	III gymn.-avdeln.	Svagavdeln.
Tisdag	— — — —	I " "	I fäkt-avdeln.	II fäkt-avdeln.
Onsdag	— — — —	II " "	III gymn.-avdeln.	Svagavdeln.
Torsdag	I gymn.-avdeln.	III " "	II " "	" "
Fredag	— — — —	I " "	I fäkt-avdeln.	II fäkt-avdeln.
Lördag	— — — —	II " "	— — — —	III gymn.-avdeln.

1. Under vintermånaderna har i regel hela lektionstimmen ägnats åt pedagogisk gymnastik. Några lektioner hava utbytts mot skridskoåkning, skidlöpning, utmarscher samt lekar i gymnastiksalen.

Under vår- och höstmånaderna hava i regeln övningarna omväxlande bedrivits inom- och utomhus.

2. I och för fäktning hava gymnasiet I, II och III ringar samt klass 6 varit uppdelade i 2 fäktavdelningar, som vardera övats 2 timmar i veckan. Undantag härifrån har gjorts den tid på hösten, då skjututbildningsövningarna pågått, varunder någon fäktning ej förekommit. Den lägre avdelningen, ring I och klass 6, har genomgått det omedelbara enkla anfallet i förening med marscher samt en del av det medelbara. Den högre avdelningen, ring II och III, har genomgått det omedelbara sammansatta och en del av det medelbara anfallet i 3 vapenrörelser i förening med marscher, varjämte fri kontrafäktning övats av de mer försigkomna.

3. Gymnastikövningarna med klass 6 och ringarna I, II, III och IV voro under höstterminens skjututbildningsövningar inställda.

4. Övningarnas inflytande på lärjungarnas kroppsutveckling och hälsotillstånd har varit gott.

Vänersborg i april 1913.

A. T. Warodell.

Gymnastiklärare.

B) Skjututbildningsövningar.

Redogörelse över skjututbildningsövningarna år 1912.

a) Övningarna togo sin början måndagen den 26 augusti och avslutades onsdagen den 11 september.

Tidsfördelningen har varit följande:

	I	II	III	IV
Skjutning	47	47	45	43
Instruktion	4	4	2	2
Avståndsmätning och — bedömning	4	4	8	10
Fältmarsch	5	5	5	5
Summa timmar	60	60	60	60

b) Samtliga för I—IV avdelningarna föreskrivna övningar hava medhunnits.

Särskilda avdelningen har förutom IV avdelningens övningar även skjutit en precisionsserie på 400 meters avstånd och stundom övats i befälsföring.

c) Under övningarna har i regel varje ring utgjort en övningsavdelning, och har antalet elever i övningsavdelningarna I—IV varit respektive 27, 16, 18 och 16, varjämte 7 tillhört särskilda avdelningen.

Dessutom hava 13 icke vapenföra elever tjänstgjort som ammunitionsredogörare och markörer m. m.

d) Övningarna hava letts av undertecknad.

e) Som underbefäl hava till övningarna varit kommenderade 4 distinktionskorpraler från Kungl. Västgöta regemente.

f) Övningarna inspekterades den 6 sept. av chefen för Kungl. Västgöta regemente överste E. Werner.

Eleverna hava vinnlagt sig om övningarna, vilket bland annat visat sig i ett synnerligen gott skjutresultat.

Vänerns borg den 12 september 1912.

G. H. Alner.

Löjtnant.

Ledare av skjututbildningsövningarna.

B. Lärarna.

10. Lärarnas tjänsteåligganden under höstterminen 1912.

Rektor *G. Mellén*:

Latin i L. IV 6 t.
 „ i L. III 6 t. = 12 t.
 Latinska skripta i L. III och L. IV.

Lektor *S. Tessing*:

Latin i L. I 6 t.
 Grekiska i L. III 7 t.
 „ i L. IV 7 t. = 20 t.

Lektor *E. M. Haller*:

Kristendom i IV 2 t.
 „ i III 2 „
 „ i II 2 „
 „ i I 2 „
 „ i 4 2 „
 „ i 3 3 „
 Modersmålet i III 3 „
 Filosofi i IV 1 „
 „ i III 1 „ = 18 t.
 Svenska skripta i III.
 Klassföreståndare i III.

Morgonbön 3 dagar i veckan och skolgudstjänst 1 gång varannan månad.

Lektor *J. F. Palmgren*:

Engelska i R. IV 4 t.
 „ i R. III 2 „
 „ i I 3 „
 Franska i IV 4 „
 „ i III 4 „
 „ i II 4 „ = 21 t.

Engelska skripta i R. IV, R. III och R. I.

Klassföreståndare i R. IV.

Lektor *L. S. Blomgren*:

Historia i IV 3 t.
 „ i III 3 „
 „ i II 3 „
 „ i I 3 „
 „ i 6 4 „
 Geografi i I 2 „
 „ i 6 2 „ = 20 t.

Lektor *N. Berner*:

Modersmålet i II	2 t.	
” i 6	3 ”	
Tyska i IV	2 ”	
” i III	2 ”	
” i II	2 ”	
” i 6	3 ”	
” i 5	4 ”	= 18 t.
Svenska skripta i II och 6.		
Tyska skripta i IV, III, II, 6 och 5.		
Klassföreståndare i II.		

Lektor *E. G. Bolinder*:

Matematik i R. IV	6 t.	
” i R. I	7 ”	
Fysik i R. IV	3 ”	
” i L. III	2 ”	
” i L. II	1 ”	
” i I	3 ”	
” i 6	2 ”	= 24 t.
Matematiska skripta i R. IV och R. I.		
Fysikaliska skripta i R. IV.		
Klassföreståndare i I.		

Adjunkt *K. Ewerth*:

Modersmålet i 4	4 t.	
Tyska i I	2 ”	
” i 4	4 ”	
” i 3	6 ”	
Latin i II	6 ”	= 22 t.
Svenska skripta i 4.		
Tyska skripta i I och 4.		
Latinska skripta i II.		
Klassföreståndare i 4.		

Adjunkt *G. Wetterlundh*:

Kristendom i 6	2 t.	
” i 5	2 ”	
” i 2	3 ”	
” i 1	3 ”	
Modersmålet i 2	5 ”	
Tyska i 2	6 ”	
Historia i 2	3 ”	= 24 t.
Klassföreståndare i 2.		

Morgonbön 3 dagar i veckan och skolgudstjänst 1 gång varannan månad.

Adjunkt *K. J. F. Sjögren*:

Biologi i IV	1 t.	
” i III	2 ”	
” i II	2 ”	
” i I	1 ”	
” i 6	2 ”	
” i 5	2 ”	
” i 4	1 ”	
Kemi i R. IV	2 ”	
” i R. III	2 ”	
” i R. II	2 ”	
” i R. I	2 ”	
” i 6	1 ”	
” i 5	2 ”	= 22 t.
Granskning av herbarier; frivilliga laborationer i R. III.		

Adjunkt *H. G. Wendblad*:

Modersmålet i IV	3 t.	
” i I	3 ”	
” i 5	3 ”	
Historia i 5	3 ”	
” i 4	3 ”	
Geografi i II	1 ”	
” i 5	2 ”	
” i 4	2 ”	
” i 3	2 ”	
” i 2	2 ”	= 24 t.
Svenska skripta i IV, I och 5.		
Klassföreståndare i 5.		

Adjunkt *F. P. E. Mannfelt*:

Modersmålet i 1	5 t.	
Tyska i 1	6 ”	
Engelska i L. IV	2 ”	
” i L. III	2 ”	
” i II	3 ”	
Franska i 6	2 ”	
Historia i 1	2 ”	
Geografi i 1	2 ”	= 24 t.
Engelska skripta i R. II.		
Klassföreståndare i 1.		

Adjunkt *D. Martin*:

Matematik i L. IV	5 t.
-------------------	------

Matematik i R. III	6 t.
” i R. II.....	6 ”
Fysik i L. IV	2 ”
” i R. III	4 ”
” i R. II.....	2 ” = 25 t.

Matematiska skripta i R. III, R. II och L. IV.

Fysikaliska skripta i R. III.

Klassföreståndare i L. IV.

Adjunkt *K. A. Rosén*:

Matematik i L. I	5 t.
” i 3	5 ”
” i 2	5 ”
” i 1	4 ”
Biologi i 3	2 ”
” i 2	2 ”
” i 1	2 ” = 25 t.

Matematiska skripta i L. I.

Klassföreståndare i 3.

Adjunkt *H. Fahlström*:

Matematik i L. III	4 t.
” i L. II	4 ”
” i 6	5 ”
” i 5	4 ”

Matematik i 4	5 t.
Fysik i 5	1 ”
” i 4	2 ” = 25 t.

Matematiska skripta i L. II och L. III.

Klassföreståndare i 6.

vik. Adjunkt *H. Rånge*.

Modersmålet i 3	6 t.
Engelska i 6	4 ”
” i 5	5 ”
” i 4	5 ”
Franska i 5	2 ”
Historia i 3	3 ” = 25 t.
Engelska skripta i 6.	

Teckningslärare *A. Kr. Edström*:

teckning	20 t.
välskrivning	5 ” = 25 t.

Musiklärare *E. N. Ullman*:

musikens teori och sång.....	8 t.
instrumentalmusik	4 ” = 12 t.

Gymnastiklärare *A. T. Warodell*:

pedagogisk gymnastik	15 t.
fäktning	4 ” = 19 t.

Under *vårterminen* hava lärarna haft samma tjänsteåliggande som under *höstterminen*.

11. Tjänstledighet har åtnjutits:

av adjunkt *von Sydow* under hela läsåret för sjukdom.

av lektor *S. Blomgren* från 7 oktober till höstterminens slut samt från och med den 10 t. o. m. den 17 januari och från och med den 28 februari t. o. m. den 9 mars på grund av sjukdom.

av lektor *E. Haller* från den 29 augusti från morgonbönerna på grund av sjukdom.

12. Förordnade hava varit:

fil. kand. *H. Rånge* såsom vikarie för adjunkt *von Sydow* under hela läsåret.

adjunkt *G. Wendbladh* såsom vikarie för lektor *Blomgren* under höstterminen från den 7 oktober och under vårterminen från och med den 10 t. o. m. den 17 januari.

pastor *C. T. Strandell* såsom vikarie för lektor *E. Haller* med skyldighet att förrätta morgonbön 3 dagar i veckan under hela läsåret.

lektorerna *Tessing* och *Berner* samt adjunkterna *Fahlström*, *Wendbladh*, *Martin* och *Rosén* såsom gemensamma vikarier för adjunkt *Wendbladh* under den tid han vikarierat för lektor *Blomgren*.

Såsom timlärare i matematik med respektive 2 och 3 timmars undervisningsskyldighet hava lektor *E. G. Bolinder* och adjunkt *D. Martin* varit förordnade under hela läsåret.

13. En lektorsbefattning i matematik och fysik tillträdde den 1 juni 1912 av Fil. Dr: *Erik Gunnar Bolinder*, vilken om sig lämnat nedanstående biografiska uppgifter:

Erik Gunnar Bolinder är född den 14 juni 1884 i Håtuna församling av Upsala län. Föräldrar: lantbrukaren Gustaf Emanuel Bolinder och hans hustru Anna Carolina Lindewall. Avlade mogenhetsexamen vid högre real-läroverket på Norrmalm i Stockholm den 16 maj 1902. Inskrevs som student vid universitetet i Upsala höstterminen samma år. Fil. kand.-examen den 14 dec. 1904. Kompletterade samma examen den 27 maj 1905. Fil. lic.-examen den 31 jan. 1908. Särskild prövning i antropologi och logik den 15 sept. 1908. Disputerade för filosofisk doktorsgrad den 5 maj 1909 och promoverades samma år. Genomgick provårskurs vid Upsala h. allm. läroverk ht. 1909 och vt. 1910. Tjänstgjorde som vik. adjunkt vid Gävle h. allm. läroverk 15 maj—4 juni 1908; som vik. adjunkt (med partiell tjänstgöring) vid Upsala h. allm. läroverk vt. 1910; som extralärare vid samma läroverk läsåren 1910—1912. Utnämndes den 31 maj 1912 till lektor i matematik och fysik vid h. allm. läroverket i Vänersborg.

Resor: Till Frankrike sommaren 1910, till Tyskland sommaren 1912.

Skrift: *Über die Strukturverhältnisse bei einer besonderen Klasse vollkommener Gruppen*, Upsala 1909 (gradualavh.).

Teckningslärarebefattningen vid läroverket tillträdde den 1 juli 1912 av Fröken *Anna Kristina Edström*, vilken om sig lämnat nedanstående biografiska uppgifter:

Anna Kristina Edström är född den 23 juli 1875 i Ytterlänäs, Westernorrlands län. Föräldrar: Bruksförvaltaren Oskar Edström och Jenny Afzelius.

Avlade teckningslärarexamen i Stockholm den 31 maj 1902. Vik. teckningslär. vid folkskollärarynnesseminariet och tekniska aftonskolan i Falun läsåret 1902—1903. Vik. eller biträdande teckningslär. vid h. allm. läroverket i Falun 3—27 sept. 1902, läsåret 1903—04, h. t. 1904 och h. t. 1905. Teckningslär. vid elementarläroverket för flickor i Falun 1902 t. o. m. höstterm. 1905, vid Risbergska skolan i Örebro v. t. 1906, vid h. allm. läroverket i Örebro 1 april—30 maj 1906 (bitr. teckningslär.), vid elementarläroverket för flickor och tekniska aftonskolan i Hernösand läsåren 1906—1912. Utnämndes den 28 maj 1912 till teckningslärare vid h. allm. läroverket i Vänersborg.

Studieresa: Till Tyskland 15 aug.—20 sept. 1911 för studier vid tekniska skolor.

14. Den 1 Maj detta år voro samtliga tjänster vid läroverket besatta med ordinarie innehavare.

C. Lärjungarna.

15. De närvarande lärjungarnas antal.

Klasser och ringar	Höstterminen 1912					Vårterminen 1913				
	Real- skolan	Real- gym- nasiet	Latingymnasiet		Summa	Real- skolan	Real- gym- nasiet	Latingymnasiet		Summa
			utan	med				utan	med	
			grekiska					grekiska		
1	15	—	—	—	15	15	—	—	—	15
2	19	—	—	—	19	20	—	—	—	20
3	21	—	—	—	21	21	—	—	—	21
4	29	—	—	—	29	29	—	—	—	29
5	22	—	—	—	22	22	—	—	—	22
6	3	—	—	—	3	3	—	—	—	3
I	—	12	11	—	23	—	11	12	—	23
II	—	12	14	—	26	—	13	14	—	27
III	—	12	6	3	21	—	12	6	3	21
IV	—	14	6	5	25	—	14	6	5	25
Summa	109	50	37	8	204	110	50	38	8	206

Frånvarande var dessutom under hela läsåret 1 lärjunge i 2 klassen.

16. —

17. —

18. I den frivilliga undervisningen i franska hava deltagit: under höstterminen 8 lärjungar i klass 5 och 3 lärjungar i klass 6; under vårterminen 8 lärjungar i klass 5 och 3 lärjungar i klass 6.

19. Antalet av i teckning, i musik samt i gymnastik och skjututbildningsövningar undervisade lärjungar höstterminen 1912.

Klasser och ringar	Närvarande lärjungar	Teckning		Musik		Gymnastik och skj.-utb.-övningar		
		Lärjungar, som deltagit i			Lärjungar, som undervisats i		Lärjungar, som deltagit i	
		obligatorisk teckning	obligatorisk	frivillig teckning och därjämte obligatorisk	musikkens teori och sång	instrumentalmusik	gymnastik och fäktning	skjututbildningsövningar
1	15	15	6	15	5	13	—	
2	19	19	8	16	8	18	—	
3	21	21	4	13	7	20	—	
4	29	29	14	15	4	26	—	
5	22	22	6	11	5	22	—	
6	3	3	—	1	—	3	3	
I	23	23	2	9	3	19	20	
II	26	26	—	5	7	20	22	
III	21	16	—	8	1	17	17	
IV	25	15	3	9	2	20	22	
Realskolan	109	109	38	71	29	102	3	
Realgymnasiet	50	44	3	13	5	39	43	
Latingymnasiet	45	36	2	18	8	37	38	
Summa	204	189	43	102	42	178	84	

20. Uppgift å det antal ämnen, i vilka hemläxor för varje dag blivit lärjungarna föresatta, och på den tid hemarbetena i medeltal dagligen kräva enligt lärjungarnas egna uppgifter.

Klass eller ring.....	1	2	3	4	5	6	I	II	III	R. IV	L. IV
Antalet ämnen	1—2	2	2—3	2—3	3	3—4	4	4	4	4—5	4—5
Överläsningstid	28 m.	31 m.	40 m.	1 t. 10 m.	1 t. 4 m.	2 t. 9 m.	1 t. 48 m.	3 t.	3 t. 20 m.	3 t. 57 m.	4 t. 37 m.
Tid för skriftligt hemarbete	—	—	—	—	—	35 m.	1 t. 40 m.	2 t. 30 m.	3 t. 50 m.	4 t. 30 m.	4 t.

Till måndagarna hava 1:a, 2:a, 3:e och 4:e klasserna haft läxfritt, 5:e klassen 1 läxa.

21. Lärjungarnas kroppsbyggnad och allmänna hälsotillstånd.

A. Tabellarisk uppgift över lärjungarnas kroppsbyggnad och allmänna hälsotillstånd samt över antalet närsynta och döva.

a) Vårterminen 1912.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Klasser och ringar	Antal lärjungar	Medel-			Lidande av bleksot	Ofta besvärade av huvudvärk	Ofta besvärade av näsblod	Närsynthetsgrad			Summa närsynta	Lidande av dövhet
		ålder	längd cm.	vikt kg.				Under 3 D.	3—6 D.	Över 6 D.		
1	16	11,6			1		—	2	—	—	2	—
2	23	11,9			—		—	—	—	—	—	—
3	27	13,4			3		—	2	—	—	2	2
4	21	14,2			2		—	2	—	—	2	1
5	24	15,2			4		—	4	—	—	4	—
6	4	17,0			—		—	—	—	—	—	—
I	25	16,0			2		2	1	1	—	2	—
II	21	17,8			—		1	3	—	—	3	—
III	27	19,1			1		1	6	1	—	7	1
IV	15	19,2			1		—	3	—	—	3	—
Summa	203	—			14		4	23	2	—	25	4

b) Höstterminen 1912.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	15	9,7	137,8	31,1	—		—	1	—		1	—
2	19	11,3	141,1	31,9	—		—	2	—		2	—
3	21	11,9	147,8	38,5	—		—	—	—		—	—
4	29	13,4	152,5	40,9	1		—	2	—		2	2
5	22	14,1	157,7	46,9	2		—	2	—		2	1
6	3	16,3	166,7	54,8	—		—	—	—		—	—
I	23	15,5	167,9	54,7	1		—	4	—		4	—
II	26	15,8	167,4	54,8	3		2	1	1		2	—
III	21	17,9	175,4	63,5	—		3	3	—		3	—
IV	25	18,9	175,6	65,1	1		—	6	—		6	1
Summa	204	—	—	—	8		5	21	1		22	4

B. *Tabellarisk uppgift å antalet sjuka och sjukdomar bland lärjungarna.*a) *Vårterminen 1912.*

1	2	3	4	5	6	7
Sjukdomar	Närvarande lärjungar	Sjuka personer	Sjukdomsfall	Sjukdagar	Döda	Anmärkingar
III 6. Scarlatina	203	2	2	102		
III 16. Influenta epidem.....		12	12	60		
„ 17. Pertussis		3	3	109		
„ 18. Diphtheria		1	1	20		
XII 160. a. Pleuritis acut.		1	1	39		
„ 162. a. Bronchitis acut.		8	8	49		
XIII 174. Angina tonsillaris		10	10	33		
„ 181. a. Colitis acut.....		1	1	11		
„ 182. Appendicitis		1	1	7		
„ 194. Icterus catarrhalis		1	1	8		
XIV 199. Nephritis acut.		1	1	20		
XVI 244. a. Rheum. art. acut.....		3	5	45		
XIX 295. Contusio anticruris		1	1	2		
„ 296. Vulnus incisiv. pedis.....		1	1	9		
„ „ Vulnus sclopet. pedis		1	1	6		
Summa	203	47	49	520		

b) *Höstterminen 1912.*

1	2	3	4	5	6	7
III 6. Influenta epidem.	204	7	7	42		
V 41. Anæmia		1	1	5		
IX 97. a. Coniunctivitis catarrhalis ...		1	1	8		
X 138. a. Otitis med. acut.		1	1	16		
XII 160. a. Pleuritis acut.		1	1	28		
„ 162. a. Bronchitis acut.		5	5	37		
XIII 174. Angina tonsillaris		14	15	100		
„ 177. a. Gastritis acut		3	3	20		
„ 181. a. Enteritis acut.....		2	2	12		
„ 182. Appendicitis		1	1	4		
XVI 239. a. Rheum. muscul. acut ...		1	1	3		
„ 251. Gonitis traumat.....		1	1	11		
XVII 254. Herpes zoster		1	1	6		
XVII 268. Abscessus cutis		2	4	11		
XIX 295. Contusio pedis		1	1	3		
„ 296. Vulnus lacerat. pedis		1	1	28		
Summa	204	43	46	334		

22.

23. Av under läsåret inskrivna 30 lärjungar hava förut bevisat läroverk, näml. senast:

folkskola	13
allmänt läroverk	6
enskilt „	8
samt endast undervisats i hemmen ..	3
	Summa 30

24. A. Förteckning över de lärjungar, som efter att hava genomgått läroverkets fjärde ring under kalenderåret 1912 avlagt studentexamen.

a) Under vårterminen:

Realister:

<i>Olof Alfred Bergqvist</i>	till universitet.
<i>Nils Erik Carlström</i>	„ handelsinstitut.
<i>Carl Gunnar Hæger</i>	„ tekniska högskolan.
<i>Gustaf Artur Johansson</i>	„ veterinärinstitutet.
<i>Gustaf Johannes Särner</i>	„ handelsinstitut.
<i>Erik G:son Tham</i>	„ militärskola.
<i>Lars Harry Alban Thernström</i>	„ tekniska högskolan.
<i>Sten Torbjörn Wikland</i>	„ militärskola.
<i>Karl Martin Helge Wikström</i>	„ d:o.
<i>Kurt Harry Wolgast</i>	„ handelsinstitut.

Icke-greker:

<i>Nils Andreas Andersson</i>	„ universitet.
<i>Johan August Bäckner</i>	„ d:o
<i>August Valentin Granqvist</i>	„ tandläkareinstitutet.
<i>Olof Gunnar Hagbom</i>	„ universitet.

Grek:

<i>Lars Anton Jonsson</i>	„ d:o
---------------------------------	-------

b) Under höstterminen ingen.

B. Förteckning över de lärjungar, som efter att hava genomgått läroverkets sjätte klass under kalenderåret 1912 avlagt godkänd realskolexamen.

a) Under vårterminen:

<i>Gösta Brynolf Bergmark</i>	} utan uppgift om tillämnad levnadsbana.
<i>Sten Sigge Olof Hellstrand</i>	
<i>Karl Gustaf Adolf Nordström</i>	
<i>Axel Gustaf Olof Ohlson</i>	

b) Under höstterminen ingen.

25. Förteckning över de lärjungar, som i övrigt och utan att hava avlagt student- eller realskolexamen avgått från läroverket under kalenderåret 1912.

a) Under vårterminen och därpå följande mellantermin:

Ring III.		
Viktor Julius Sylwan	till enskilda studier.	
Ring II.		
Harry Ludvig August Schagerström	„ annat allmänt läroverk.	
Klass 5.		
Karl Harry Engelbrecht	„	D:o.
Klass 4.		
Karl Gustaf Blomberg	„	D:o.
Klass 3.		
Erik Adolf Hallberg	„ praktisk verksamhet.	
Klass 1.		
Axel Ivar Josias Bergman	utan att uppgift lämnats.	

b) Under höstterminen och därpå följande mellantermin:

Klass 4.	
Carl Yngve Zimmerman	utan att uppgift lämnats.

26. Under sist förflutna kalenderåret hava till lärjungarna utdelats såsom	
stipendier	1,870,00
premier	231,75
understöd	—
	Summa kr. 2,101,75

27. Uppgift angående under läsåret från terminsavgifter befriade lärjungar.

	Höstterm.	Vårterm.
Avgifter till läroverkets kassor.		
Befriade från avgift till		
endast biblioteks- och materielkassan	—	—
„ byggnadsfonden	26	27
båda ovannämnda kassor	8	16
Ej befriade från någondera avgiften	170	163
Summa närvarande lärjungar	204	206
Avgifter till statsverket.		
Hel avgift å kr. 30 har erlagts av	59	58
„ „ „ „ 20 „ „ „	62	61*)
Halv „ „ „ 15 „ „ „	5	4
„ „ „ „ 10 „ „ „	8	8
Från avgift fullständigt befriade voro	70	75
Summa närvarande lärjungar	204	206

*) En i katalogen såsom närvarande upptagen lärjunge avgick den 15 mars och erlade ingen terminsavgift till statsverket.

Avgiften till ljus- och vedkassan har under läsåret utgjort kr. 12, som under höstterminen erlades av 204 lärjungar och under vårterminen av 206; avgiften till biblioteks- och materielkassan har under läsåret varit 7 kronor.

D. Boksamlingar och undervisningsmateriel.

28. 1. Läroverkets bibliotek

har under läsåret vunnit följande tillökning:

a) genom *gåvor*:

Från vederbörande ämbetsverk: Bidrag till Sveriges officiella statistik:

A) Befolkningsstatistik. Ny följd I—II; H) Kungl. Maj:ts befallningshavandes femårsberättelse. Ny f. X, för åren 1901—1905 jämte sammandrag; K) Hälso- och sjukvården 1910; L) Statens järnvägstrafik. — Allmän svensk järnvägsstatistik för år 1909; N) Jordbruk och boskapsskötsel 1911; P) Undervisningsväsendet: statens allm. läroverk för gossar 1909—1910; — Folkskolorna 1910; Q) Statens domäner: Skogsväsendet 1910; U) Kommunernas fattigvård och finanser 1910—1911; X) Avlönings- och pensionsstatistik I: 9.^e

Sveriges officiella statistik: Ut- och invandring 1911; Bergshandtering 1911; Handel 1911; Telegraf och telefon 1911; Hälso- och sjukvården vid marinen $\frac{1}{10}$ 1911— $\frac{30}{9}$ 1912; Postverket 1911; Årsväxten 1912; Landtmäteri 1911; Riksdagsmannavalen 1909—1911; Landstingsmannavalen 1912; Postsparbanken 1911; Riksförsäkringsanstalten 1911; Fångvården 1911; Sjöfart 1911; Statens järnvägar 1911.

Statistiska meddelanden: Dödlighets- och livslängdstabeller 1816—1910; Statens utarrenderade domäner 1910—1911; Järnvägsstatistiska meddelanden 1912: 1—12, 1913: 1—2.

Från Kungl. Överstyrelsen för rikets allmänna läroverk: Överstyrelsens årsberättelse 1911—1912; Meddelanden från svenska riksarkivet I: 22—27; Gamla svenska städer h. 3; Baltzer, Några av de viktigaste hållristningarna; Melander, Avhandlingar och uppsatser i årsredog. 1858—1882; Svensk natur 1912; Kungl. Tekniska högskolans i Stockholm program 1911—1912.

Från Kungl. Vetenskapsakademien: Handlingar, Bd 47: 2—11, 48: 1—7, 49: 1—10, 50: 1; Årsbok 1912; Arkiv för zoologi, Bd. 7: 2—4; Arkiv för botanik. Bd. 11: 1—4, 12: 1—2; Arkiv för matematik, astronomi och fysik, Bd. 7: 3—4, 8: 1—2; Arkiv för kemi, mineralogi och geologi, Bd. 4: 3—5; Meteorologiska iakttagelser i Sverige 1911; Meddelanden från Kungl. Vet. ak:s Nobelinstitut, Bd. 2: 2; Les Prix Nobel En 1911; Lefnadsteckningar, Bd. 4: 5; Berzelii bref I: 1—2; Svedenborgii Itineraria 1710—1739; Svedenborg as a scientist Svedenborg as a geologist.

Från Universitetsbibl. i Upsala: Accessionskatalog 1911.

Från Västgöta nation i Upsala: Universitetskataloger, akad. avhandlingar och akademiskt tryck.

Från Västgöta nation i Lund: Universitetskataloger.

Från Stockholms högskola: Kataloger och program.

Från Göteborgs högskola: Redogörelse 1911—1912.

Från Älvsborgs läns folkhögskola: Redogörelse 1911—1912.

Från Stiftelsen Lundsbergs skola: Lundsbergs skola 1912, Festskrift.

Från Staten: Nordiskt idrottslif 1912; Ny tidning för idrott 1912; Svensk författningssamling 1912; Folkundervisningskommitténs betänkande II.

Från W. Billes förlag: Black, The Magic Ink; Collins, After Dark; Elfstrand, English Grammar, 16 ed.; Elfstrand, Engelsk läsebok för real- och samskolor: Gahm och Lauritzen, Tyska dikter; Heumann, Lätta stycken för övers. till tyska; Lindqvist, Svenska rättskrivningsövningar.

Från A. Bonniers förlag: Hedin, Från pol till pol.

Från J. Beckmans förlag: Asperén och Damm, Lärobok i räkning, sen. delen.

Från A. V. Carlsons förlag: Collin, Algebra, sen. delen.

Från C. E. Fritzes förlag: Rydfors, Allmän historia; Bolin, Jordbruksbok för pojkar; Rodhe-Abshagen, Deutsches Alltagsleben, Förk. uppl. I; Tysk elementarbok, 3 uppl. jämte Ordförteckning och Tysk ljudskrift.

Från A. B. Ljus förlag: Hallendorff, Vårt folks historia. 3 uppl.

Från A. B. Normans förlag: Lövgren-Levin, Kyrkohistoria. 10 uppl.

Från P. A. Norstedt och Söners förlag: Bergström, Luthers lilla katekes; Bergqvist och Herner, Bibliska Berättelser I; Lönroth, Bibliska gestalter II; Johansson, Bibliska berättelser; Stave, Nya testamentets böcker; Ljungqvist, Logik; Hildebrand och Grimberg, Ur källorna till Sveriges historia II; Odhner-Vestman, Lärob. i fäderneslandets historia f. real-skolor I. 19 uppl.; Fagerlund och Rönnholm, Geografisk skolatlas; Sätherstrand, Tyska skrivregler III; Sudermann, Frau Sorge; Meyer, Gustav Adolfs Page; Ernst och Johnson, Nybörjarbok i franska med Ordlista; London, Selections, ed. Reinius; Dickens, The Pickwick Papers; Hellsten, Exper. fysik och astronomi; Malmborg, Fysiska försök och laborationsuppgifter: Lagergren, Plangeometri; Stereometri; Bäckström, Kvadratrötter; Almquist och Bolin,Handledning i växtundersökning; Wallengren och Hennig, Lärobok i biologi. Zoologi IV; Moll, Lärobok i kemi I; Lohmander och Scheele, Lärobok i kemi; Steffen, Englands litteratur; Rebbe, Svensk språklära.

Från redaktionen, utgivaren eller författaren: Tidskrift för schack; Schackförbundets sjätte kongress 1912; Tidskrift för gymnastik 1912; Tenow, Våra anor; Högström, Ling och gymnastiken; Hallgren, Lärobok i räkning; Björstedt, Skrivkonstens hygien; Hasselgren, Ungdomen och naturvetenskapen.

Av Kyrkoherden P. E. Lindeberg: Noël, E., Brumaire; de Grouchy. Memoires du Jourdan; Bertin, La Campagne de 1812, 1813, 1814; Clemens Epistel, Irving, Alhambra, Edr, Mormonismens historia (i 1 bd.); Ekman, Nattvarden, Ashworth, Enkla berättelser, Eko från flydda dagar m. m. (i 1 bd.).

b) Genom inköp:

Nordisk Familjebok, Bd. 17, 18; Svenska akademiens ordbok, h. 46, 47; Skrifter, utgifna af svenska litteratursällskapet: Samlaren, årg. 33; Svenskt anonym- och pseudonymlexikon, h. XVII; Lejonkulans dramer V; Visböcker VII: 1, Svenska författare, utgifna af Svenska Vitterhetssamfundet I, 2; II, 2; III, 2, 1; V, 1; Noreen, Vårt språk, Bd. V. 6 (h. 18); Sverige, geografisk-topografisk-statistisk beskrivning, h. 40, 42, 43; Poetisk kalender 1816, 1818; Bergström, Främmande lyror; Geijer, Litteraturbladet 1838; Geijer, Svar till prof. Fryxell; Ahnfelt, Verldslitteraturens historia I—II; Steffen, Översikt av svenska litteraturen V, 10 ex.; Herrman, Deutsche Aufsätze I—II; Liliencron, Zehn Novellen, 5 ex.; Schück, Rom. En vandring genom seklerna; Homeros Iliad I—II, öfv. af Lagerlöf; Svensk rikskalender 1913; Lindblom, Decimal intresseräkning; Ord och Bild, årg. 1895—1899.

2. Lärungebiblioteket.

Till lärungebiblioteket, som vårdats av adjunkt Wendbladh, hava såsom *gåvor* överlämnats:

av lärjungen i klass 2 D. Breum: Quint, Lilla Sessan;

„ „ „ 2 J. Carlberg: Topelius, Läsning för barn V;

„ „ „ IV Hj. Larson; Brising, Olympiska spelen i det gamla Grekland;

„ *Adjunkt Sjögren*: Bölsche, Människans härstamning; Philip, Den moderna kemiens roman;

Av *Rektor Mellén*: Ramberg, Bland svarta, gula och röda; Scharling, Nöddebo prästgård; Riverton, Mörkrets röster; Mari Mihi, Signy; Siwertz, Mälarpirater; de Geer, Minnen I; Dahlgren, Lotten, Ransäter; Pihl, Bilder från Egypten I—II; Bergman och Svensén, Ur folkens historia I—II; Höjer, Från franska revolutionens dagar; G. Björlin, Fordomdags I—II; Tregder, Den græske Kunsts Historie; Den græske og latinske Litteraturhistorie; Lyth, Det homeriska Grekland; Det republikanska Rom; Svensk stilistik i exempel; Bonniers Månads-
häften, årg. 1907—1910;

Av *Svenska turistföreningen*: Årsskrift 1912;

Av *okänd givare*: Sjögren, Läsebok i Svenska historien I—II.

Dessutom har *inköpts*: Wallis m. fl., Illustrerad världshistoria I—VI; Schück, Hufvud-
dragen af den medeltida kulturens historia; Erdmann, E. G. Geijer; Jägerskiöld, Om spel
och parningslekar bland djuren; Skottsberg, Båtfärder och vildmarksridter; Janson, Romaner
och noveller I—III; Ewald, Cecilia Jakobsdotter; Ebers, Per Aspera; Uarda; Josua; Serapis;
Bulwer, Pompejis sista dagar.

Lärungebiblioteket omfattar nu 267 volymer, och antalet boklån uppgick under år 1912
till 861.

3. Mynt- och medaljsamlingen

har under läsåret ökat med följande gåvor:

av *Svenska Akademien*: dess minnespenning över C. R. Berch.

av *Kungl. Vetenskapsakademien*: dess minnespenning över L. F. Svanberg.

Därjämte har inköpts tvänne plåtmynt, fyrkantiga, nämligen 1 ex. en daler S. M. 1746
och en 2 daler S. M. 1728.

För medel, som överlämnats av en givare, som önskar vara okänd, har dessutom in-
köpts 1 ex. 4 mark svenska 1606 (silver).

4. Naturvetenskapliga samlingarna

hava vunnit följande tillökning:

a) *genom gåvor*:

av Fru M. Bergman: en del pressade växter.

„ lärjungen i R. II Folke Broon: en teckning utvisande hudens byggnad.

„ „ i L. II Olof Svanström: skinn av snok och huggorm samt huggorm och
hästglar i sprit.

„ „ i klass 5 D. von Braun: rottryffel, Scleroderma vulgare.

„ „ i klass 5 G. von Sydow: vaxkaka med bilarver.

„ „ i klass 3 A. Cornelius: en silkeskokong.

b) *genom inköp*: Niemann-Sternsteins växtanatomiska planscher.

5. Fysiska apparatsamlingen.

De fysiska samlingarna hava tillökats med: en mikrometerskruv, en kryofor, en blåsprängare, en termometer för överkylningsförsök, ett glasrör böjt i rektangelform för försök rörande konvektionsströmmar, ett Torricellis rör med glaskran, en apparat för härledning av Joules lag, ett torrelement, ett reglerbart motstånd, 10 fysikaliska väggtaflor. Därjämte har inköpts ett verktygsskåp med fullständig uppsättning av verktyg samt en lantmätarekedja.

Av Lektor A. E. Lundal har som gåva överlämnats en Siemens' cylinderinduktor.

6. Materielen för undervisningen i geografi.

Kiepert: Gamla världen har inköpts.

Dessutom har anskaffats ett antal grafonrullar samt diverse förbrukningsartiklar för den fysiska och kemiska undervisningen.

E. Läroverksbyggnader och inredningsmateriel.

29. Sistlidne sommar fortsattes den redan sommaren 1911 påbörjade av Vänersborgs stad bekostade fullständiga reparationen av nya läroverkshuset, vilken nu omfattade byggnadens yttre såväl som samtliga klassrum och korridorer. Därvid uppsattes även nya klädhängare i korridorerna och inlades linoleummattor i 5 klassrum, 2 korridorer och rektors expeditjonsrum. Därmed äro dessa reparationer, som dragit en kostnad av kr. 23,417,71, avslutade.

Samtidigt har på läroverkets egen bekostnad i 4 klassrum uppsatts väggfasta amerikanska skoltavlor av papp med därtill hörande estrader samt elektrisk belysning införts i rektorsexpeditionen, korridorerna och 4 klassrum, varjämte ledningar indragits i samtliga återstående rum för att monteras, så snart läroverkets tillgångar det medgiver.

Dessutom har under läsåret anskaffats 12 nya katederbord med stolar, 2 tidskriftshyllor och ett kollegiebord samt nya gardiner för rektorsexpeditionen.

Frågan om anskaffandet av för läroverket behövlige nya lokaler har under läsåret framskridit så långt, att Stadsfullmäktige i Vänersborg den 15 mars detta år, i enlighet med ett av särskilda kommitterade framlagt förslag, beslutat ombygga det gamla läroverkshuset för en kostnad av högst 29,000 kronor. Och sedan de av kommitterade härför uppgjorda ritningar nu i huvudsak godkänts såväl av Kungl. Överstyrelsen som av Kungl. Överintendentsämbetet, kommer arbetet att så snart ske kan påbörjas.

På hemställan av undertecknad beviljade huvudmännen för sparbanken i Vänersborg vid sammanträde sistlidne Juni ett belopp av 2,500 kronor såsom bidrag till inredning av nya fysiska och kemiska undervisningslokaler. I avvaktan på slutlig lösning av läroverkets byggnadsfråga har denna summa under läsåret icke använts. När nu, såsom ovan nämnts, det s. k. gamla läroverkshuset sannolikt redan instundande sommar kommer att ombyggas och utsikt finnes att även i år erhålla ett icke obetydligt anslag för samma ändamål, vartill dessa 2,500 kronor beviljats, kommer läroverket inom den närmaste framtiden, tack vare sparbankens storartade offervillighet, att erhålla förstklassiga och fullt modernt inredda lokaler för den naturvetenskapliga undervisningen.

F. Ekonomiska förhållanden.

31. Uppgifter om nedannämnda till läroverket hörande kassors ställning kalenderåret 1912.

Kassans rubrik	D—e—b—e—t				K—r—e—d—i—t			
	Behållning vid årets början	Summa inkomster	Skuld vid årets slut	Summa	Skuld vid årets början	Summa utgifter	Behållning vid årets slut	Summa
Byggnadsfonden	25, ⁶²	3,028, ²²	1,412, ⁷²	4,466, ⁵⁶	1,541, ⁹⁸	1,677, ⁵⁴	1,247, ⁰⁴	4,466, ⁵⁶
Ljus- och vedkassan...	1,357, ⁵²	5,240, ³¹	—	6,597, ⁸³	—	5,453, ⁶³	1,144, ²⁰	6,597, ⁸³
Biblioteks- och mate- rialkassan	3,301, ⁰⁶	5,799, ⁰⁹	1,076, ⁵³	10,176, ⁶⁸	1,328, ⁵⁶	2,846, ⁵⁹	6,001, ⁵³	10,176, ⁶⁸
Premie- o. fattigkassan	569, ³⁵	224, ¹⁰	—	793, ⁴⁵	—	345, ⁰⁰	448, ⁴⁵	793, ⁴⁵
Summa	5,253, ⁵⁵	14,291, ⁷²	2,489, ²⁵	22,034, ³²	2,870, ⁵⁴	10,322, ⁷⁶	8,841, ²²	22,034, ⁵²

En vän till ungdomen, som önskar vara okänd, ställde även vårt. 1912 till rektors förfogande ett belopp av 30 kronor att utdelas till en lärjunge på gymnasiet.

Även under detta läsår har läroverket fått mottaga en ny större stipendiefond. Den 14 november 1912 överlämnades nämligen till undertecknad 2,000 kronor tillika med följande skrivelse:

Wenersborgs högre allmänna Läroverk.

Såsom en ringa tacksamhetsgård för de förstudier, som vid Wenersborgs högre allmänna läroverk under rektorat af C. S. Hultström kommit mig och mina bröder G. J. Sandberg, M. A. Sandberg och O. S. Sandberg till del, donerar jag i förening med min kära hustru härigenom till Wenersborgs högre allmänna läroverk ett belopp af Två tusen (2000) kronor, som under benämning "Fyra bröder Sandbergs stipendiefond" skall förvaltas af läroverkets rektor och kollegium på samma sätt och under samma ansvar som läroverkets öfriga medel, och vilja vi härjämte hafva förordnat, att räntan af donerade beloppet årligen skall enligt kollegiets bepröfvande tilldelas någon yngling vid läroverket, hvilken utmärkt sig genom flit, kunskap och godt uppförande, helst från Wenersborgs stad.

London den 6:te Nov. 1912.

Christer Petter Sandberg.

Nanny Evelina Sandberg,
född Wikander.

Bevittnas:
H. Husén.
J. Seague.

Från Sveriges Centralförening för idrottens befrämjande har även innevarande vårtermin överlämnats en graverad silversköld att som premium tilldelas en om idrott och gymnastik synnerligen förtjänt lärjunge.

Från Svenska Turistföreningen hava överlämnats 3 ex. av Turistföreningens årsskrift för år 1912. Av dessa hava 2 ex. utdelats såsom premier och 1 överlämnats till läroverkets lärjungebibliotek.

32. Under 1912 har åtgått för underhåll och tillökning av

a) boksamlingarna	kr. 469, ⁹⁵
b) den övriga undervisningsmaterielen.....	„ 544, ²³
c) inredningsmaterielen	„ 737, ²⁰
d) lärjungebiblioteket	„ 55, ⁶⁵

G. Examina och terminsavslutning.

33. Vårterminen 1912 hade till *studentexamen* anmält sig 15 läroverkets egna lärjungar — 10 å realgymnasium, 1 å latینگymnasium med grekiska och 4 å latینگymnasium utan grekiska — varjämte 5 privatister hit hänvisats. I den skriftliga prövningen godkändes samtliga läroverkets egna lärjungar och 4 privatister.

Den muntliga prövningen ägde rum den 17 och 18 juni 1912 under ledning av Professorerna E. Wadstein, A. Wiman och Domprosten F. Fähræus såsom censorer samt i närvaro av Teol. doktor J. Blomqvist, Borgmästare N. Linnell och Lasarettsläkaren Doktor O. Lundblad såsom av H. H. Eforus inbjudna vittnen.

Därvid blevo samtliga läroverkets egna lärjungar samt 3 privatister godkända.

Innevarande vårtermin hava *skriftliga prov för studentexamen* avlagts av 25 läroverkets egna lärjungar och 4 privatister, av vilka 24 egna lärjungar och 4 privatister förklarats berättigade till muntlig prövning, vilken är utsatt till den 2, 3 och 4 juni.

Vårterminen 1912 hade till *realskolexamen* anmält sig 4 lärjungar vid läroverket och 2 privatister, vilka samtliga godkändes i den skriftliga prövningen.

Den muntliga prövningen ägde rum den 30 och 31 maj, och därvid godkändes såväl läroverkets egna lärjungar som privatisterna.

Såsom *examensvittnen*, utsedda av stadsfullmäktige, närvaro Bankdirektör R. von Matérn, Postmästare G. W. Molin och Trafikchef R. Wester.

Skriftliga prov för realskolexamen hava denna termin avlagts av 3 lärjungar vid läroverket och 5 privatister. Dessa hava samtliga förklarats berättigade att undergå muntlig prövning.

Den muntliga realskolexamen kommer att taga sin början den 29 maj.

34. *Årsavslutning* med förhör och uppvisningar kommer enligt H. H. Efori beslut att äga rum i följande ordning:

Uppvisning i gymnastik äger rum på läroverkets gymnastiksal *lördagen den 7 juni kl. 12 midd. och uppvisning i sång och musik* i läroverkets aula *samma dag kl. 6 e. m.*

Utställning av under året utförda *arbeten i teckning* hålles i teckningssalen *lördagen den 7 juni kl. 4—6 e. m. och söndagen den 8 juni kl. 1—3.*

Förhör i läroämnena anställles *måndagen den 9 juni kl. 1/2 10—12.*

Efter förhörens slut sker samling i aulan, då premier och stipendier utdelas och flyttningen tillkännagives, varefter ungdomen *hemförlovas.*

35. Att övervara årsavslutningen och därmed förenade förhör och uppvisningar får jag vördsamt inbjuda lärjungarnas föräldrar och målsmän, stadens fullmäktige och magistrat samt alla andra, som med välvilligt intresse omfatta läroverket och dess verksamhet.

36. *Nästa läsår börjar med allmänt upprop torsdagen den 28 nästa augusti kl. 5 e. m.*

Klass 6 och ringarna I—IV samlas tisdagen den 26 augusti kl. 8 f. m. för att undergå läkarebesiktning, varefter *skjututbildningsövningarna* taga sin början.

Höstterminen kommer att sluta den 20 påföljande december; vårterminen börjar den 12 januari och avslutas den 11 juni 1914.

Inträdes- och flyttningssökande skola anmäla sig hos rektor å hans ämbetsrum senast *lördagen den 23 augusti kl. 11—12 f. m.* Prövningarna börja måndagen den 25 augusti kl. 9 f. m.

Herrar lärare sammanträda måndagen den 25 augusti kl. 8,45 f. m.

Vänernborg i maj 1913.

Gustaf Mellén.

Med avseende på nästa läsår erinras om följande bestämmelser i gällande skolstadga angående

a) *Inträdesfordringar.*

§ 28.

1. Ej må i allmänt läroverk som lärjunge intagas under höstterminen annan än den, som, då inträde sökes, redan uppnått eller som före kalenderårets utgång uppnår nio års ålder, ej heller under vårterminen annan än den, som före utgången av närmast föregående kalenderår uppnått nämnda ålder.

2. Ej må någon, som före det kalenderår, då inträde sökes, fyllt tolv år, intagas i realskolans första klass; och iakttages beträffande intagning i realskolans övriga klasser, att den med ledning av detta stadgande för varje klass beräknade åldern ej må vara överskriden. Undantag från de i detta moment givna bestämmelser må rektor efter prövning av omständigheterna och efter kollegiets hörande kunna medgiva.

3. Inträdessökande skall förete dels intyg av vederbörande prästerskap, innehållande uppgift om föräldrar, födelseort, ålder och, där så ske kan, uppförande samt anteckning därom, att han haft naturliga eller vaccinkoppor, dels ock intyg av läkare, att han icke lider av sjukdom eller lyte, som gör honom olämplig för skolarbete eller kan menligt inverka på medlärjungar. Har han förut varit i annat allmänt läroverk intagen, skall han dessutom förebringa vederbörligt avgångsbetyg från det läroverk, han senast bevisat, samt, därest han övergår under termins lopp, kvitto å de av honom senast erlagda terminsavgifter, eller, såvida han från erläggande av dylika i föreskriven ordning befriats, bevis därom.

§ 29.

1. *För inträde i Realskolans första klass fordras:*

a) förmåga att tydligt och säkert läsa innantill och att med egna ord redogöra för innehållet av en uppläst enkel berättelse;

b) någon färdighet i välskrivning;

c) någon färdighet i rättskrivning;

d) kännedom om viktigare berättelser ur gamla och nya testamentets bibliska historia; några psalmverser;

e) färdighet i användandet av de fyra räknesätten med hela tal, högst fyrsiffriga, dock att icke må fordras användning av mer än tvåsiffriga multiplikatorer och divisorer; någon kännedom om sorter och någon övning i huvudräkning;

f) kännedom om skandinaviska halvöns gränser, om det allmännaste av dess höjdförhållanden och om Sveriges huvuddelar; närmare kännedom antingen om Götaland eller om Svealand och Norrland; förmåga att på kartan utvisa det genomgångna.

4. Den, som söker *inträde i gymnasiets fjärde ring*, äger rätt till befrielse från prövning i ett eller två läroämnen, motsvarande den rätt till befrielse från viss del av undervisningen, som enl. § 8 tillkommer lärjunge å gymnasiet; skolande lärjunge, som önskar begagna sig av sådan rätt, *vid inträdet* ådagalägga, att han i de läroämnen, i vilka han önskar befrielse från prövning, äger för flyttning till tredje ringen erforderliga kunskaper.

b) *bortval av ämnen i gymnasiet 3:dje och 4:de ringar.*

§ 8.

1 Lärjunge, som blivit flyttad till gymnasiet tredje ring, äger *efter av målsman hos rektor gjord skriftlig anmälan*, rätt att *vid läsårs början* bortvälja ett å den stadgade timplanen förekommande läroämne eller teckning eller ock två av dessa ämnen, såvida de i högsta ringen tillsammans ej upptaga mer än sex timmar i veckan.

Härvid bör dock iakttagas, att alla lärjungar skola delta i undervisningen i modersmålet samt, med undantag för lärjungar, som tillhöra främmande trosbekännelse, i kristendom.

2. Lärjunge å realgymnasiet, som bortvalt matematik, äger rätt att efter samråd med vederbörande lärare följa undervisningen i de delar av ämnet, vilka han behöver inhämta för att kunna tillgodogöra sig undervisningen i fysik.

3. Har lärjunge vid inträde i gymnasiet tredje ring icke eller endast till en del använt sin rätt till bortval, vare han oförhindrad att sedermera *vid läsårs början* använda denna rätt inom de i mom. 1 angivna gränser.

4. Önskar lärjunge åter begagna undervisningen i bortvalt ämne, skall han vid särskilt anställd prövning visa sig äga härför *erforderliga* kunskaper.

Vid tillämpning av ovanstående bestämmelser bör med avseende på den verkan, bortval av ämne kan komma att utöva på blivande flyttning och studentexamen, iakttagas följande:

a) lärjunge, som i tredje ringen fullständigt begagnat sin rätt till bortval av ämne, måste för att kunna flyttas till fjärde ringen vara godkänd i *alla* återstående ämnen.

b) lärjunge skall i *den skriftliga prövningen* för studentexamen *deltaga i minst 3 av de* prov, som anordnas å den bildningslinje han tillhör, dock med skyldighet för honom att i varje fall delta i modersmålsprovet.

c) lärjunge är berättigad att å den bildningslinje hans examen avser undergå skriftlig prövning såväl i bortvalt ämne, som i ämne, i vilket han icke önskar muntligen prövas.

d) lärjunge, som erhållit minst vitsordet Godkänd för *den svenska uppsatsen och två andra skriftliga prov*, äger att undergå muntlig prövning.

e) i den *muntliga prövningen* är lärjunge skyldig att underkasta sig förhör i *kristendom* och *modersmålet* samt *i minst åtta av övriga läroämnena* eller *i sju av dessa*, såvida i detta senare fall de två återstående läroämnena å timplanen tillsammans ej upptaga mer än sex veckotimmar.

f) om lärjunge i den muntliga prövningen erhållit vitsordet godkänd eller däröver i minst tio av de läroämnena, som finnas upptagna å fjärde ringens timplan, eller i *nio* av dessa ämnen, och i detta senare fall de två återstående läroämnena å timplanen tillsammans ej upptaga mer än sex veckotimmar, skall han i examen godkännas, såvida ej mer än halva antalet av censorerna finner honom böra på grund av bristande insikter och mogenhet underkännas.

Anvisning

på för frivilliga självstudier under sommarferierna lämpliga uppgifter.

Till femte klassen.

- Historia.* Estlander, Nyare tiden. 4,⁵⁰.
Björlin, Finska kriget. 3,⁵⁰.
- Geografi.* Fagerlund och Falk, Geografisk läsebok. I. 3,²⁵.
Sandström, Natur och arbetsliv i svenska bygder I o. II. 2,⁰⁰.

Till sjätte klassen och första ringen.

- Historia.* Montelius, Livet i Sverige under hednatiden. 2,⁰⁰.
Nyström, Handelns historia. 1,²⁵.
- Tyska.* Hans Arnold, Fritz auf dem Lande, ed. Hjorth och Lindhagen. 0,⁷⁵.
- Engelska.* Cooper, Den siste mohikanen. Nordiska förlaget. 0,²⁵.
Ödman, En dag i ett engelskt hem. 3,²⁵.
- Franska.* Mérimée, Colomba. 0,²⁵.
- Geografi.* Svensén, Geografiska erövringar. 2,⁰⁰.
Sandström, Natur och arbetsliv i svenska bygder. I—II.
- Matematik.* Realskoleproblem (J. S. Hedström).

Till andra ringen.

- Modersmålet.* Heidenstam, Karolinerna.
Strindberg, Svenska öden och äventyr. 3,⁰⁰.
- Engelska.* Scott, Ivanhoe. Illustrerad. 2,⁵⁰.
Jerome, Tre män i en båt. Fahlerantz. 1,⁰⁰.
- Tyska.* Arnold, Fritz auf dem Lande.
- Historia.* Boëthius, Historisk läsning. Forntiden eller Medeltiden.

Till tredje ringen.

- Kristendom.* C. Fr. Lundin, Kyrkohistoria II: 1. 2,⁷⁵.
- Modersmålet.* Rydberg, Fribrytaren på Östersjön, Singoalla.
Lagerlöf, En herrgårdssägen, Jerusalem.
- Tyska.* Rodhe-Abshagen, Deutsches Alltagsleben. Förkort. uppl. 0,⁷⁵.
Eine Nacht im Jägerhause und andere Geschichten, ed. Rodhe. 1,²⁵.
Henriksson, Från det moderna Tyskland. 3,⁰⁰.
- Engelska.* Steffen, Englands litteratur i historisk framställning. Bunden. 6,⁰⁰.
Jack London, Avgrundens folk. Bohlin. 3,²⁵.
- Franska.* Feuillet, En fattig ädlings historia. Fröleen. 0,²⁵.
— Le Roman d'un jeune homme pauvre. Calmann-Lévy. 1,⁵⁰.

Fysik. Problemlösning.

Historia. O. Sjögren, Karl XI och svenska folket på hans tid.

E. Tegnér, Svenska bilder från sextonhundratalet.

Stavenow, Den stora engelska revolutionen.

Till fjärde ringen.

Kristendom. Lundin, Kyrkohistoria. III: 1. 4,75.

Söderblom, Kristendomen och religionerna. 0,35.

Modersmålet. Några av föreningen Heimdals folkskrifter.

Levertin, Svenska gestalter.

Strindberg, Svenska öden och äventyr.

Nedskriv dagboksanteckningar under en resa.

Latin. Boëthius, Historisk läsning för skolan och hemmet. Forntiden.

Schück, Rom. En vandring genom seklerna.

Grekiska. Bergstedt, Grekisk kulturhistoria. 3,25.

Tyska. Sudermann, Frau Sorge, ed. Alving. 2,40. och dessutom samma uppgifter som till tredje ringen.

Engelska. Cavling, London. Övers. av P. Hedberg. Silén. Bunden 10,00.

Något av Shakespeares dramer i Hagbergs övers., t. ex. Hamlet, En midsommarnattsdröm, Julius Cæsar, Köpmannen i Venedig. Gleerups förlag, häften à 60 öre, innehållande 3 dramer.

Franska. Bornecque et Rottgers, La France d'Aujourd'hui. Leipzig. Freytag 1910. 3,60.

(Illustr., kartor, avbildningar av mynt.)

Ahnfelt, Bevingade ord. Seligmann. 3,00.

Historia. E. Hildebrand, Sveriges historia intill 20:de seklet, avd. 8.

Kjellén, Stormakterna.

Stavenow, Frihetstiden, Gustaf III.

Filosofisk propedeutik. S. Almqvist, Själlivet. 2,25.

Matematik. Lösning av studentproblem. Hagströms ed.

Fysik. Problemlösning.

Redogörelse för sparkasseverksamheten vid läroverket.

Sparkasseverksamheten vid läroverket har även under läsåret 1912—1913 fortgått i överensstämmelse med följande av Enskilda Banken i Vänersborg uppgjorda promemoria.

P. M.

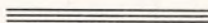
angående Sparkasseräkning i skolor.

1. Efter anmodan tillhandahåller banken åt lärare en eller, om så önskas, flera hemsparbössor för varje klass och listor med kopior för lärares notering av lärjungars besparingar.
2. På bestämda tider avlämna lärjungarna sina besparingar till läraren, som i lärjunges närvaro antecknar beloppet på listan och inlägger penningarna i bössan.
3. Efter första insättningen utfärdar banken sparkassebok för varje lärjunge, och förvaras dessa böcker av läraren mellan noteringarna i banken.

4. En gång i månaden avlämnar läraren till banken den hopsummerade listan på insättningar, hemsparbössan, innehållande insamlade medel, och lärjungarnas sparkasseböcker, i vilka banken därvid gör noteringar i enlighet med den avlämnade listan.
5. Vid avgång från skolan erhåller lärjunge sin sparkassebok och är därefter berättigad att uttaga egen hemsparbössan.
6. Under Februari månad varje år böra sparkasseböckerna inlämnas till banken för notering av ränta, upplupen under föregående år.
7. Banken tillhandahåller därjämte noteringsblad, avsedda för lärjungarnas egna anteckningar, men hava naturligtvis dessa anteckningar ej något vitsord mot banken, som endast är ansvarig enligt de i varje sparkassebok intagna bestämmelserna.

Insättarnes antal och beloppet av deras besparingar framgår av följande tabell.

Klasser och ringar	Höstterminen 1912		Vårterminen 1913		Summa insatt belopp			
	Antal insättare	Insatt belopp	Antal insättare	Insatt belopp				
1	8	23	20	6	23	40	46	60
2	9	21	33	9	31	90	53	23
3	7	15	99	2	12	10	28	09
4	6	29	35	8	46	41	75	76
5	5	29	35	5	42	90	72	25
I	1	2	50	1	—	—	2	50
II	3	16	45	—	60	89	77	34
III	—	—	—	2	1	75	1	75
Summa	39	138	17	33	219	35	357	52

Ordning vid förhören den 9 juni 1913.

	9, ³⁰ —10	10, ¹⁰ —10, ⁴⁰	10, ⁵⁰ —11, ²⁰	11, ³⁰ —12
Ring III	<i>Franska</i> Palmgren	<i>Latin: Mellén</i> <i>Matematik: Martin</i>	<i>Tyska</i> Berner	<i>Kristendom</i> Haller
Ring II	<i>Latin: Ewerth</i> <i>Matematik: Martin</i>	<i>Tyska</i> Berner	<i>Franska</i> Palmgren	<i>Biologi</i> Sjögren
Ring I	<i>Biologi</i> Sjögren	<i>Engelska</i> Palmgren	<i>Latin: Tessing</i> <i>Matematik: Bolinder</i>	<i>Fysik</i> Bolinder
Klass 5	<i>Tyska</i> Berner	<i>Matematik</i> Fahlström	<i>Geografi</i> Wendblad	<i>Historia</i> Wendblad
Klass 4	<i>Matematik</i> Fahlström	<i>Biologi</i> Sjögren	<i>Engelska</i> Ränge	<i>Tyska</i> Ewerth
Klass 3	<i>Kristendom</i> Haller	<i>Geografi</i> Wendblad	<i>Tyska</i> Ewerth	<i>Modersmålet</i> Ränge
Klass 2	<i>Tyska</i> Wetterlundh	<i>Biologi</i> Rosén	<i>Modersmålet</i> Wetterlundh	<i>Historia</i> Wetterlundh
Klass 1	<i>Modersmålet</i> Mannfelt	<i>Tyska</i> Mannfelt	<i>Matematik</i> Rosén	<i>Historia</i> Mannfelt

Kl. 12 avslutning i aulan.

